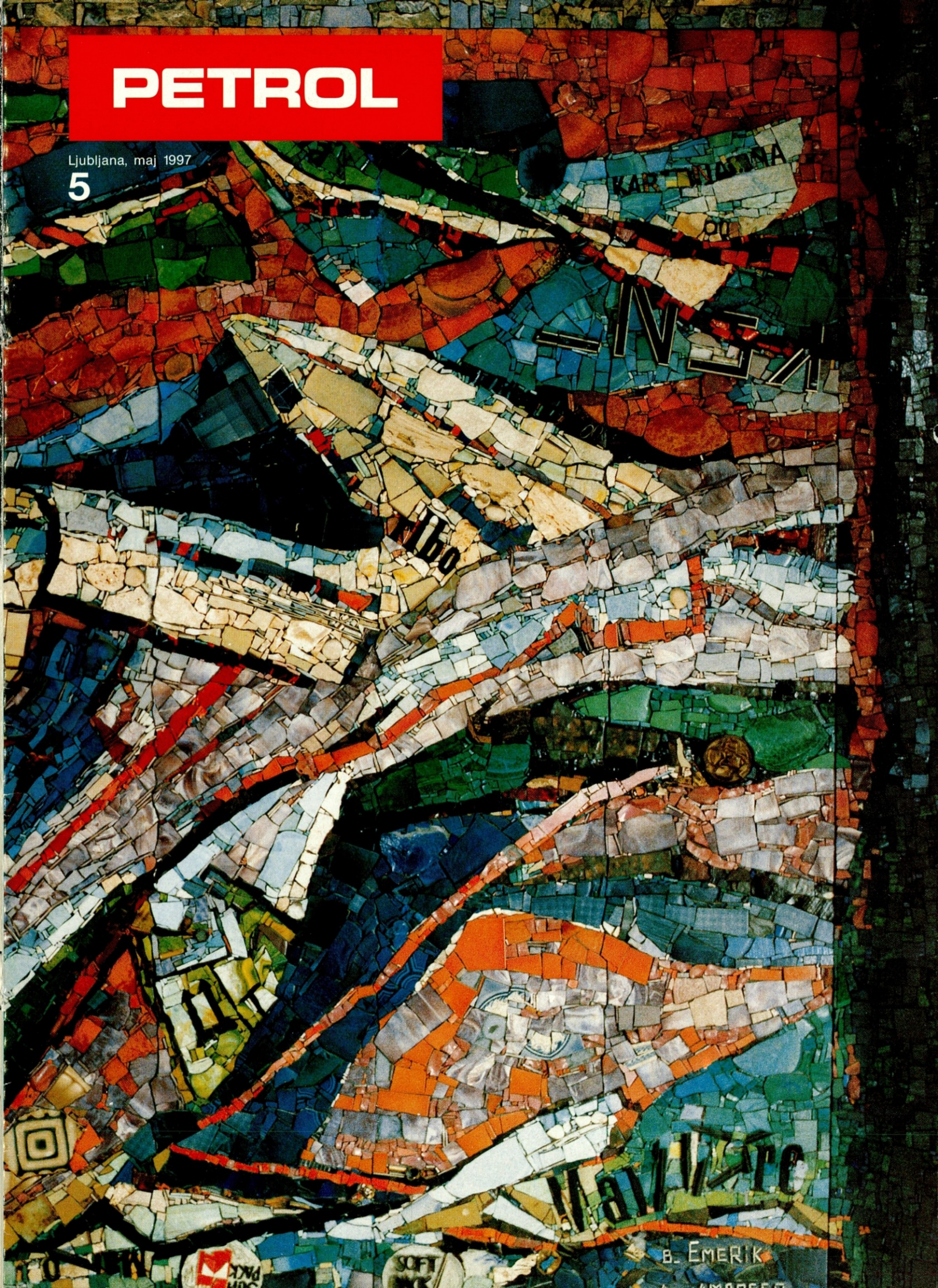

PETROL

Ljubljana, maj 1997

5

Vsebina:	stran
<i>Namesto uvodnika</i>	
<i>Naša delnica na borzi</i>	3
<i>Iz naših enot</i>	4
<i>Stalno pod drobnogledom</i>	5
<i>Po dveh požarih do najmoderneje opremljenih rezervoarjev</i>	
<i>Nalog je še veliko</i>	6
<i>Kolikor denarja toliko muzike</i>	7
<i>Učinkovit kontroling</i>	
<i>Brez planiranja ne gre</i>	8
<i>Brez poguma in sposobnosti ne bi šlo</i>	9
<i>Kako bomo po novem plačevali davke</i>	10
<i>Prešernov nagrajenec</i>	12
<i>Vabilo</i>	
<i>Christian Bobin: Šibkost angelov</i>	13
<i>Okoljevarstvene investicije</i>	
<i>Prvi rezultati instrumentov za avtomatsko vodenje T 3</i>	14
<i>Sladoled, svežina poletnih dni</i>	
<i>Pred daljnosežnimi odločitvami</i>	15
<i>Cilji standardov za kakovost</i>	16
<i>Osebna zavzetost</i>	17
<i>Dogovor o sodelovanju</i>	
<i>delavcev pri upravljanju</i>	
<i>Nobenih ukrepov pred junijsko konferenco</i>	
<i>Zahteve parlamenta EU</i>	18
<i>Šesti SOPF</i>	19
<i>Pri avtomobilih res ne gre brez nas</i>	20
<i>Sreča je opoteča</i>	21
<i>Petrolu 6. naslov prvaka v ligi</i>	
<i>Novice iz tujine</i>	22

Časopis izdaja Petrol, slovenska
naftna družba, d.d.

Ureja uredniški odbor:

Marinka Biček
Rajko Muljavec
Darinka Pavlič
Štefan Prša
Jelka Žmuc Kušar
(urednica)

Oblikovanje:

Petrol marketing
Katarina Kovačič

Tehnična ureditev:

Janez Jerala

Naslov uredništva:

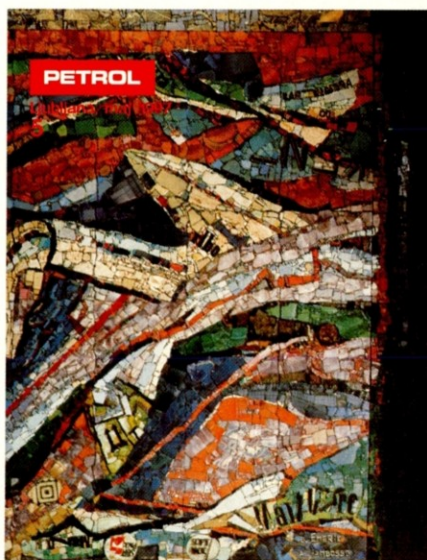
Ljubljana, Dunajska 50

Vodstvo podjetja:

dipl. ing. Franc Premk,
predsednik uprave

Nadzorni svet:

dr. Miran Mejak (predsednik)
mag. Uroš Korže
dipl. oec. Uroš Slavinec
Irena Starman
dipl. ing. Mateja Božič
Andrej Gerjevič
dipl. oec. Barbara Jama Živalič
Ciril Pirš

Prešernov nagrajenec

Namesto uvodnika

Zdaj smo končno popolni. Vsaj teoretično, po črki zakona. Imamo upravo in svet delavcev, imamo nadzorni svet in skupščino, naša delnica kotira na borzi. Formalno ne potrebujemo ničesar več. V upravi in svetu delavcev v glavnem vidimo novo ime za vodstvo in delavsko soupravljanje, čeprav so razlike v marsičem velike. Nadzorni svet je že večja neznanka. Kaj nam bo prinesel? Kaj bo od nas zahteval? Kako ga bomo občutili? Končno ni samemu sebi namen, ampak je postavljen za nadzorovanje! O skupščini smo zlasti v preteklih mesecih veliko slišali, ko smo se pripravljali na njeno prvo zasedanje. In kaj smo na njem spoznali? Da bodo lastniki lahko zelo korenito posegali v življenje našega podjetja, in s tem posredno tudi v naše življenje. Pa ne samo lastniki zunaj hiše. Tudi mi sami bomo mogli povzeti besedo. Največje zanimanje pa je veljalo vstopu naše delnice na borzo, kjer so nas postavili v najboljšo - A skupino, česar ne doseže vsak novinec. Spraševali smo se, kaj se bo zgodilo prvega dne. Ali bo vrednost ostala na ravni, ki jo je imela delnica v zadnjem času, ali bo poskočila, bo padla? Ali se bodo zanjo pulili ali je ne bodo niti opazili? Nihče se ni upal napovedovati. Tudi ostala velika podjetja, katerih delnice že kotirajo na borzi, so se odrezala tako različno, da nam niso mogla služiti za orientacijo. Le nekaj so poznavalci tvegali reči - če bo prodaja zelo velika, bo cena padla, če se bo pojavilo mnogo kupcev ali en sam velik interesent, bo cena poskočila. Nič takega se ni zgodilo. Čeprav je bil promet z našo delnico onega dne najmočnejši. Njena vrednost je ostala na enaki ravni - pravzaprav na njeni spodnji meji - kakor v preteklih dneh, ko so jo prodajale in kupovale samo še borzne hiše. To je nekatere močno razočaralo. Tiste, ki so kupili delnice zato, da bi na hitro zaslužili, ki so verjeli, da morajo počakati toliko časa, da pride delnica na borzo, kjer bo njena cena noro poskočila. Toda delnica je dolgoročna naložba. Njena vrednost pa je odvisna od kvalitete podjetja. Dober ali slab poslovni uspeh jo lahko požene kvišku ali spusti na dno. Enake posledice ima vsakršno pisanje o posameznih pozitivnih ali negativnih dogodkih, povezanih z delom, a tudi z zaposlenimi. Že same govorice lahko povzročijo velike spremembe. To pa pomeni, da moramo biti tudi v praksi čim bolj popolni.

J. Kušar

Nekateri so pričakovali drugačen razplet

Kaj se je dogajalo z našo delnico prvega dne na Ljubljanski borzi

24. decembra 1996 so Petrol vpisali v sodni register kot delniško družbo. 18. februarja letos so Petrolove delnice izdali v nematerializirani obliki s tem, da so jih vknjižili na račune imetnikov v centralni register Centralne klirinško depotne družbe d.d. (KDD d.d.). 5. maja pa je prišel težko pričakovani dan, ko so z delnicami naše družbe začeli trgovati na Ljubljanski borzi. Delnice Petrola imajo oznako PETG, ki jo boste našli tudi v dnevnem časopisju, kjer je objavljena tečajnica Ljubljanske borze.

naj prodamo. Nekateri nam pred tem niso še poslali niti pooblastila za opravljanje posla, tako da je bil naš telefaks dopoldne precej bolj obremenjen kakor običajno.

Toda ustreženo ni bilo niti tistim, ki so navijali za nižje niti onim, ki so upali v najvišje cene. Prvega dne trgovanja je delnica PETG stala med 17 in 18 tisoč tolarji. Mnogi so bili zato razočarani, a število Petrolovih delnic je zelo veliko in to zaenkrat vpliva na njeno ceno, ki pa se bo v prihodnje zagotovo spreminjala - verjamem, da pred-

Ljubljanska borza, kjer trgujejo tudi z našo delnico

Seveda smo se že nekaj časa spraševali, kako se bo naša delnica odrezala na borzi, največja radovednost pa je veljala prav prvemu dnevu. Vendar ni nihče upal napovedati, kaj se bo dogajalo, saj na vsakega novinca na borzi drugače reagirajo. Glede na dejstvo, da so bile odkupne cene Petrolovih delnic v zadnjih dneh pred kotacijo na borzi med 17 in 19 tisoč tolarji, je bilo možno pričakovati, da se bo tudi na borzi cena gibala v teh okvirih. Tisti, ki so jo nameravali kupiti, so upali, da bo cenejša, tisti, ki so jo hoteli prodati, so držali pesti, da bi bila cena višja, čim višja. Že od zgodnjega jutra so zvonili telefoni v naši Borzno posredniški hiši, mali lastniki delnic so želeli izvedeti za ceno in naročali, koliko njihovih delnic

vsem navzgor, včasih pa tudi nekoliko navzdol.

Prvi posli so bili sklenjeni po 18 tisoč tolarjev, vendar je že kmalu po začetku trgovanja cena padla na 17 tisoč in se nato gibala med 17 tisoč in 17.300 tolarjev.

Potrebno je še povedati, da je bil 5. maja promet največji prav s Petrolovo delnico, saj je dosegla 1.987 lotov (en lot je ena delnica) prometa v vrednosti 34.133.070 tolarjev. Prvi enotni tečaj PETG pa znaša 17.179 tolarjev.

Med večjimi prodajalci naših delnic sta bili borzni hiši ABH in Proxy, večja kupca pa borzni hiši Medvešček-Pušnik in Publikum, ki sta delno prodajali oziroma kupovali po naročilu strank, nekaj iz hišnih sredstev.

D. Peteh

Certifikat o kakovosti ISO 9001 ne pride sam

Tako kakor na ostalih področjih Petrola tudi v Zunanji trgovini intenzivno pripravljamo dokumentacijo za pridobitev certifikata o kakovosti ISO 9001. Med 20 poslovniki kakovosti, ki so najpomembnejši in jih bodo presojali že v drugi polovici letošnjega junija, štirje zadevajo zunanjetrgovinsko poslovanje. Za Zunanjo trgovino si poslovniki kakovosti po pomembnosti sledijo takole: pogodba, nabava, obvladovanje procesa in obvladovanje neskladnih proizvodov. To pa so področja, kjer se prepletata notranja in zunanja trgovina. Probleme, ki pri tem nastajajo, dokaj uspešno rešujemo, v pomoč pa nam je sodelovanje sektorja tehnične službe in kontrole kakovosti.

M. Gregorič

Razvoj informacijskih sistemov na zunanjetrgovinskem področju

Ko smo v Petrolu pred približno 10 leti začeli uvajati računalniško podprt informacijski sistem, je bil obseg poslov zunanje trgovine občutno manjši kakor je danes. To je bil poglavitni razlog, da v tistih letih in še kasneje ni bilo večjega interesa, da bi tudi poslovanje zunanje trgovine povezali v celovit informacijski sistem. Ker je zunanjetrgovinsko poslovanje vezano na nekaj specifičnih zakonov, kot so zunanjetrgovinski, devizni, carinski in davčni, in ker smo bili računalniško razmeroma dobro opremljeni, smo kupili zunanjetrgovinski program, ki nam je omogočal spremljavo naših poslov, a ga bomo opustili, ko bo v celoti nadomeščen z lastnim programom. Sedanji program ima pomanjkljivost in sicer to, da je potrebno podatke, ki jih knjižimo, ponovno vnašati v Petrolov informacijski sistem.

Iz naših enot

Kolektiv se stara

Analiza starostne strukture zaposlenih na bencinskih servisih v TOE Brežice kaže visoko povprečno starost. Žal se stanje še naslednjih deset let ne bo izboljševalo, temveč celo slabšalo, povprečna starost se bo zviševala. Za boljše predstavo: v starostni skupini od 45 do 52 let je 81 zaposlenih, kar pomeni skoraj polovico osebja, medtem ko je v starostni skupini od 21 do 28 let samo 8 sodelavcev. Pri teh dveh skupinah gre za razmerje 10:1 v korist starejših, ki pa bodo morali v povprečju delati še deset let. To pomeni, da se bo povprečna starost višala, saj praktično ne zaposlujemo novih ljudi. Tako se bo starostna struktura izboljšala šele z upokojitvijo starejših članov kolektiva, torej okrog leta 2010.

A. Gerjevič

ski sistem, kar pomeni za celo vrsto podatkov dvojni vnos. Prav to dejstvo ter spremenjena zakonodaja za poročanje Banki Slovenije in izredno povečan obseg poslovanja po naši osamosvojitvi so bili razlogi, da je sektor za informatiko lani junija začel s projektom za odpravo interne fakture in prenosom njene funkcije na devizno fakturo. Septembra so temu dodali še plačevanje in načrtovanje plačil. Tako je do konca leta 1996 obdelava uvoza blaga za svoj račun, plačevanje v tujino preko bank in vzporedni plačilni promet z Agencijo za plačilni promet že potekal v celoti z računalniško podporo. Uspehi in zadovoljstvo, ki se je pokazalo tako pri snovalcih kakor tudi pri uporabnikih, so navedli sektor za informatiko, da si je zastavil še celo vrsto projektov za področje zunanje trgovine, na primer modernizacijo in standardizacijo delovnih postaj, računalniško podporo pri poslovanju našega podjetja na Reki, elektronska naročila za izvoz, izvozno poslovanje, nadaljnje uvajanje uvoznega poslovanja, razliko v ceni na artikel za goriva, komisijske posle, elektronsko devizno plačevanje in povezavo naših podjetij in predstavništva z matičnim podjetjem. Za naše delo so potrebne tudi povratne informacije in poznavanje celotnega informacijskega sistema v Petrolu. Zato je sektor za informatiko pripravil še dva projekta in sicer projekt za permanentno izobraževanje delavcev v zunanji trgovini, ki poteka tedensko v obliki seminarjev v učilnici Petrola in jih vodijo Petrolovi predavatelji ter projekt za izgradnjo podatkovnega skladišča, ki bo omogočal izdelavo različnih pregledov in analiz poslovanja. Več o vsebini posameznih projektov v eni od prihodnjih števil časopisa.

M. Gregorič

Dobrodošla novost za Šenčur

V Kranjski enoti bomo kmalu bogatejši za nov bencinski servis, kajti ob glavni cesti Kranj - Brnik pri vasi Šenčur raste nov sodoben objekt. Celoten projekt v podjetniški coni sofinansira gospod Kadivec, zato bodo ob bencinskem servisu še gostinski lokal, avtosalon, mehanična delavnica ter avtopralnica. Tako bomo Kranjčani dobili v neposredni bližini enega najsodobnejših kompleksov pri nas. Zaenkrat potekajo še gradbena dela, vendar pričakujemo, da bo otvoritev že meseca julija. To bo gotovo zelo dobrodošla novost za prebivalce Šenčurja, ki so v glavnem kmetovalci in imajo razne stroje, za katere morajo zdaj kupovati gorivo v Kranju. Solastnik Kadivec bo opravljal servisno dejavnost, prodajal avtomobile in vodil avtopralnico.

G. Vončina

Bogata izkušnja za Petrol in za stranko

Nič čudnega ni, če ob tako velikem številu kupcev na bencinskih servisih pride tudi do raznih reklamacij strank, upravičenih ali neupravičenih. Vsaki reklamaciji ali pritožbi stranke je potrebno prisluhniti in poskrbeti za njeno rešitev. Ob tem ni nujno, da je vsaka zadeva rešena v materialno korist kupca, lahko ga zadovolji že ustrezna strokovna obrazložitev. Pred kratkim smo v TOE Celje reševali primer, ko je stranka na bencinskem servisu v Tepanju napolnila rezervoar svojega megana 1,6. Števec na točilnem agregatu je pokazal, da je bilo iztočenega 61,42 litra bencina, kar je stranko presenetilo. Zatrjevala je, da je bilo ob prihodu na servis v rezervoarju še najmanj 2 litra bencina, in da je rezervoar volumensko atestiran na 60 litrov. Torej gre za okrog 3,5 litra razlike v škodo stranke. Odločili smo se, da bomo kontrolirali točnost pretoka na spornem agregatu in izkazalo se je, da deluje natančno in ni nikakršnega odstopanja. Ker si nismo znali razjasniti vzroka za razliko v litrih, smo stranki predlagali, da izmerimo rezervoar v prisotnosti pooblaščenih delavcev Petrola in strokovnega servisa Renaulta. Stranka je naš predlog sprejela in na njeno veliko presenečenje je njen povsem izprazen rezervoar »pogoltnil« 63,30 litra. Stranka je bila z našim reševanjem reklamacije izredno zadovoljna, ter nam zagotovila, da bo tudi v prihodnje z veseljem kupovala na Petrolovi bencinskih servisih. Dodala

je še, da ni verjeti vsemu, kar je uradno napisano, četudi je v prikupni »rumenik« servisi knjižici Renaulta.

C. Pirš

Tudi letos poleti bodo študentje delali na bencinskih servisih

V TOE Ljubljana smo zainteresirani za zaposlovanje dijakov in študentov preko študentskega servisa, zlasti med počitnicami in dopusti, ko nadomeščajo naše prodajno osebje na bencinskih servisih. Za letošnje leto smo predvideli okrog 150 študentov na mesec (junij, julij, avgust, september), izbrali pa jih bomo med kandidati, ki bodo izpolnjevali predpisane pogoje:

- * stari morajo biti nad 18 let, torej polnoletni, in imeti status dijaka ali študenta (študentski servis)
 - * zaželen je vozniški izpit
 - * bolje je, da že imajo izkušnje z delom na bencinskem servisu
 - * prednost imajo otroci naših sodelavcev. Tistim, ki jih bomo sprejeli na delo, pripada
 - * delovna obleka in vsa zaščitna sredstva, ki so določena v pravilniku o varstvu pri delu
 - * zavarovanje za primer nesreče pri delu oziroma na poti na delo ali z dela, po pogojih oziroma zavarovalni polici študentskega servisa
 - * 350 tolarjev nagrade na uro. Ne dobijo pa povračila za prevoz in prehrano med delom.
- Kandidati nam morajo poslati pisne prošnje z dokazili, da izpolnjujejo pogoje na TOE Ljubljana, Dunajska 115. O izboru bomo vsakega izbrane-ga pisno obvestili do konca maja.

S. Tratar

Zgodilo se je

S prvim aprilom je začel v Italiji, točneje na Beneškem in v Julijski Krajini veljati zakon, na podlagi katerega imajo njeni prebivalci pravico, da kupijo bencin po znižanih cenah. Zakon, ki uravnava naše cene s cenami na drugi strani meje, in deli regijo na pet področij oziroma pasov, določa, da imajo prebivalci posameznih pasov naslednje popuste na maloprodajno ceno: prvi pas (Gorica, Čedad, Tržič, Manzan, Trst) - 800 lir za liter, drugi pas (Videm, Palmanova, Povoletto, Centa) - 600 lir za liter, tretji pas (Červinjan, Buija, Tricesim, Martignacco, Ponteba) - 500 lir za liter, četrti pas (Gemon, Tolmezzo, Maiano, San Daniela) - 400 lir za liter, peti pas (Pordenone, Lingano, Latisana, Spilimbergo, Sacile, Maniago) - 200 lir za liter. Popusti so določeni na podlagi oddaljenosti od državne meje s Slovenijo. To pomeni, da so z večjo razdaljo popusti manjši, kar je tudi razumljivo, saj predstavlja pot, ki jo

Skupščina delničarjev

Stalno pod drobnogledom

Jeffrey Murray Butler je v prejšnjem stoletju z zanosom zapisal, da je delniška družba pomembnejši izum od parnega stroja in elektrike. Z njo je mogoče doseči cilje, ki so posameznikom večno nedosegljivi. Zato pa mora biti izpolnjen pomemben pogoj - skupno zavzemanje delničarjev za strateške cilje in enotno delovanje za njihovo uresničevanje. Prvo zasedanje skupščine slovenske natne družbe pomeni začetek novega obdobja, ki se začne v novih statusno pravnih okvirih ter v bistveno spremenjenem okolju. Številni slovenski državljani ste izkazali Petrolu zaupanje s tem, da ste postali njegovi delničarji. Danes boste svoje pravice prvič uveljavili na skupščini delničarjev, ki pomeni stično točko med našimi temelji, dosedanjim delom in bodočimi usmeritvami... Z današnjimi odločitvami delničarji neposredno prevzimate soodgovornost za prihodnost slovenskega gospodarstva, še zlasti odgovornost, da bo v svojih pomembnih stebrih ostalo slovensko. Čas, v katerem živimo, nam je omogočil, da svoje želje in hotenja tudi aktivno uresničujemo. Svoboda in moč odločanja pa pomenita odgovornost. Skupščina naj dokaže, da se v Sloveniji ni spremenilo samo »vreme«, temveč »podnebje«, da smo ohranili dragocene prvne zdrave slovenske gospodarnosti, in da smo se naučili odpovedovanja kratkoročno sicer mamljivim, na dolgi rok pa katastrofalnim prijemom »iz rok v usta«.

To je del govora predsednika uprave Petrola na prvem zasedanju skupščine v začetku aprila, ki so ga nekateri naši sodelavci osebno doživeli, drugi pa so ga naknadno spremljali skozi slikovno reportažo v prejšnji številki našega časopisa.

In kaj je pravzaprav skupščina?

mora kupec prevoziti do mesta nakupa in čas, ki ga za to porabi, gotovo enega od odločujočih faktorjev pri odgovoru na vprašanje »Kje kupiti?« S preprostim razmišljanjem tuj kupec ugotovi, da denar, ki ga prihrani z nakupom bencina pri nas, kaj hitro zapravi za pot. Če nove tržne razmere obravnavamo izključno z ekonomske plati, pridemo do zaključka, da bodo imele na promet obmejnih bencinskih servisov negativen vpliv. Dejstvo pa je, da cena ni edini konkurenčni faktor in to bomo morali v prihodnje upoštevati. Pri uravnovešeni cenah bo kupec gotovo bolj pozoren na druge ugodnosti, ki mu jih prodajalec nudi - tudi na prijazno besedo.

D. Nanut

Zakon pravi, da je to organ delniške družbe, v katerem delničarji z glasovanjem oblikujejo voljo delniške družbe. Njene pristojnosti so dokaj široke, saj sklepa o

- * delitvi dobička, ki jo predlagata uprava in nadzorni svet
 - * letnem poročilu, ki ga pripravi uprava in nadzorni svet
 - * imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta
 - * spremembah statuta
 - * ukrepah za povečanje in zmanjšanje kapitala
 - * prenehanju družbe in statusnih spremembah
 - * imenovanju revizorja
 - * drugih zadevah,
- določenih s statutom in zakonom. Ne more pa odločati o vodenju poslov. To je naloga uprave, nadzorni svet pa jo nadzoruje.

Skupščina zaseda enkrat na leto, lahko pa tudi večkrat, če je to potrebno oziroma v korist družbe. Praviloma jo skliče uprava, ali tudi nadzorni svet. Sklicati pa jo je potrebno, če to zahtevajo delničarji, ki imajo dvajsetino osnovnega kapitala, ter navedejo namen in razloge. Skupščino je potrebno sklicati javno in vsaj mesec dni pred zasedanjem ter objaviti dnevni red, za vsako točko pa podati predloge za sklepe. Za njihov sprejem je potrebna večina oddanih glasov. Delničarji glasujejo sami ali preko pooblaščenih zastopnikov, svojo glasovalno pravico pa uresničujejo glede na nominalne zneske delnic. Da ne bi prišlo do kakršnihkoli nepravilnosti, sestavijo na zasedanju seznam prisotnih oziroma zastopanih delničarjev in njihovih zastopnikov, ki ga podpiše predsednik, delničarji pa si ga lahko ogledajo.

Uprava mora na skupščini dati informacije o zadevah, ki so povezane s posameznimi točkami dnevnega reda. Če delničar ne dobi informacije, lahko zahteva, da vprašanje in razlog za zavrnitev vnesejo v zapisnik. Seveda pa obstaja nekaj informacij, ki jih uprava sme zadržati in sicer tedaj,

- * če bi z njimi družbi povzročila škodo
- * če se nanašajo na davčne stopnje ali višino davkov
- * če gre za metode bilansiranja in ocenjevanja
- * če bi z izdajanjem informacij storila kaznivo dejanje oziroma gospodarski prestopok.

Vse delo in postopki so natančno določeni v zakonu o gospodarskih družbah ter opredeljeni v statutu delniške družbe, v poslovniku o delu skupščine, in kakor smo videli na zasedanju skupščine, se delničarji prav pikolovsko držijo črke zakona. To pa pomeni, da bo tudi vse naše delo in ravnanje nenehno pod njihovim drobnogledom.

J. K.

Po dveh požarih do najmoderneje opremljenega rezervoarja

V skladišču Rače smo skupaj z zavodom za rezerve, ki je lastnik 10.000 m³ rezervoarja z oznako R-12, po več kakor letu dni težav zaključili rekonstrukcijo in tako prvi v Sloveniji dobili rezervoar z jeklenim lovilnim bazenom.

Že na prvi pogled vidite razliko med starim in novim rezervoarjem

Pisali smo že, da je nesrečni rezervoar prvič zagorel konec leta 1995, ko se je pri čiščenju vnel preostanek goriva in usedlin. Ker so požar hitro pogasili, rezervoar ni bil huje poškodovan. Zato smo zamenjali le nekaj deformiranih pločevin in nadaljevali z načrtovano rekonstrukcijo. Žal je februarja leta 1996 zaradi izpada električne energije v cevovodih prišlo do hidravličnega udara, ki je povzročil poškodbo cevovoda v lovilnem bazenu, razlitje in požar. Tokrat je bila škoda večja, saj je bila popolnoma uničena nova aluminijasta streha. Po teh dogodkih smo se skupaj z lastnikom rezervoarja odločili, da rezervoar temeljito obnovimo in ga opremimo z novim jeklenim lovilnim bazenom. Tako smo rešili več problemov hkrati, saj taka konstrukcija omogoča 100-odstotno tesnost rezervoarja ob razlitju, ob požaru je okolica zaradi manjšega sevanja bistveno manj ogrožena, zaradi manjših površin eventualno razlitega goriva pa za gašenje potrebujejo manj vode. Poleg tega tak način gradnje omogoča dograditev obstoje-

čih rezervoarskih kapacitet na istem prostoru. Prvotno je imel rezervoar R-12 jekleno plavajočo streho, ki pa se v naših podnebni razmerah ni najbolje obnesla, saj smo zaradi snega in zmrzali imeli več okvar. Zaradi tega smo obnovljeni rezervoar opremili z novo kontaktno aluminijasto membrano, ki preprečuje izhlapevanje goriva, aluminijasto streho, sistemom javljalcev za zgodnje odkrivanje požara, garniturami za elektronsko merjenje nivoja, temperature in gostote in elektronsko varovanje proti polnitvi. Tako smo prvi v Sloveniji dobili rezervoar z jeklenim varovalnim plaščem. Po enakem sistemu gradijo v Kopru 60.000 m³ rezervoar, v bodoče pa jih bomo po tej tehnologiji gradili še več. Pogoji EU je namreč, da morajo imeti države članice 90-dnevne blagovne rezerve tekočih goriv, in ker v Sloveniji ni novih lokacij za gradnjo skladišč, bomo morali obstoječa širiti, omenjena tehnologija pa omogoča gradnjo večjih kapacitet na enakih površinah.

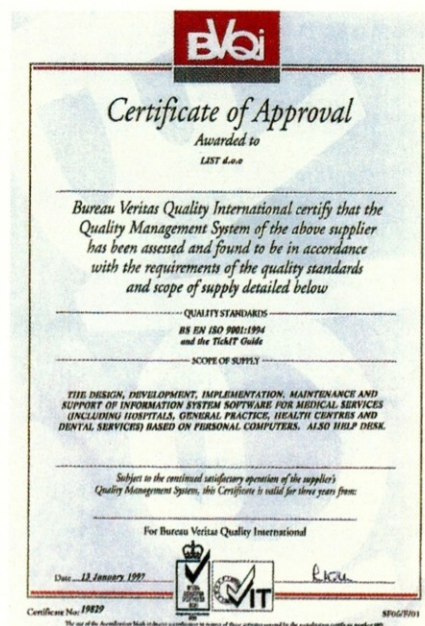
M. Gostiša

Nalog je še veliko

*Dejavnosti za pridobitev
certifikata kakovosti v letu 1997*

Poslovni odbor za kakovost (POK) je imel aprila že svojo 7. redno sejo. Na sestanku je služba za zagotavljanje kakovosti (SZK) seznaniła prisotne z dosedanjim delom, dogovorili pa smo se tudi za delo v prihodnje in vse bistvene ugotovitve oblikovali v sklepe. Ker zadeva vprašanje prav vse zaposlene v Petrolu, posredujem bralcem njihov povzetek:

- * poslovnik kakovosti moramo oddati presojevalni hiši BVQI najpozneje do 9. junija
- * predpresojo sistema kakovosti bo 23., 24. in morda še 26. junija opravljala neodvisna presojevalna hiša, BVQI iz Ljubljane
- * odpravljanje neskladij v dokumentaciji in izvedbo korektivnih ukrepov bomo realizirali letos poleti in jeseni
- * certifikacijsko

presojo sistema kakovosti v Petrolu planiramo za konec oktobra

- * pričakujemo, da bomo certifikat za sistem kakovosti poslovanja družbe pridobili do konca letošnjega leta
- * usposabljanje za kakovost vseh zaposlenih v Petrolu teče po planu, ki smo ga sprejeli že na prejšnji seji POK decembra lani.

Delo je zelo obširno, odgovorno in zahteva največjo koncentracijo. Toda za vse, ki sodelujemo pri uvajanju in postavljanju sistema kakovosti v Petrolu, je izredno vzpodbudno dejstvo, da nas vodstvo družbe v celoti podpira.

M. Anželj

Kolikor denarja, toliko muzike

Rekonstrukcija skladišča Zalog

Priprave na rekonstrukcijo skladišča Zalog so precej časa trajale, končno smo začeli delati in

dokončali približno polovico predvidenih del. Tako smo v predvidenem roku zaključili delo do tretje gradbene faze.

Vratarnica in zapornice so se prve pokazale v novi obleki

danes so pred nami že vidni rezultati. V letih 1995 in 1996 naj bi povsem preuredili severni del skladišča razen upravne stavbe, skladišča avtomateriala, skladišča maziv in skladišča kartonov.

Na novo naj bi zgradili laboratorij, jedilnico, vratarnico z vhodom, avtopolnilnico z opremo, črpališče goriv, črpališče gasilne vode z laguno, skupino podzemnih rezervoarjev, polnilnico sodov z opremo, garažo za viličarje, strojni park in deponijo bitumna, infrastrukturne objekte: zunanjo ograjo, fekalno kanalizacijo, tehnološko kanalizacijo, hidrantno omrežje, električni kabelski razvod, telekomunikacijski razvod, celotno razsvetljavo, tehnološke cevovode, dovozne poti, manipulativne površine in parkirišča.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev se je sredi lanskega leta vodstvo podjetja odločilo, da bomo

pripravljeni za tehnični pregled.

In kakšno je bilo stanje na gradbišču ob koncu letošnjega aprila? Laboratorij je delno zgrajen do četrte gradbene faze in vgrajena je vsa groba instalacija: električni razvodi za jaki tok, telekomuni-

kacija za šibki tok, vodovod, kanalizacija, klimatske in prezračevalne naprave, ogrevanje, druge instalacije. Tudi jedilnica je zgrajena do četrte faze.

Vratarnica je dograjena v celoti, prav tako nadstrešek in vhodne ter izhodne zapornice.

Avtopolnilnica ima izdelan kovinski nadstrešek in instalacijske dovode, delno tudi otoke.

V črpališču goriv so armirni betonski bazeni pripravljeni za vgraditev črpalk.

Črpališča požarne vode še nismo začeli graditi, ker zaradi racionalizacije pripravljamo nov projekt.

Podzemni rezervoarji so vgrajeni in izdelanih je okrog 50 odstotkov tehnoloških cevovodov.

Polnilnica sodov in podest z nadstrešnico sta zgrajena do pete gradbene faze.

Za garažo viličarjev in strojnega parka smo začeli kopati temelje. Delo pri infrastrukturnih objektih dobro poteka. Vse instalacije so postavljene 50-odstotno, za vratarnico in upravno stavbo v celoti.

Dovozne poti in manipulativne površine so zaključene približno do tretjine, okrog vratarnice in upravne stavbe je položen grob asfalt.

Če presojamo delo po sedanjih rezultatih, lahko pričakujemo, da bo v celoti zaključeno v predvidenem roku in da bodo ob koncu letošnjega ali v začetku prihodnjega leta v novih objektih že nemoteno poslovali.

M. Cimperman

Iz tega bodo nastale avtopolnilnice

Delavci laboratorija se najbrž sploh ne bodo znašli, ko se bodo iz tesnih čumnat preselili v tako razkošno zgradbo

Učinkovit kontroling: od računovodje do kopilota

Ob uvajanju sprememb v podjetje je potrebno tudi dodatno izobraževanje, ki pomaga razumeti pove procese

Ker je tema izredno aktualna, sem se udeležila seminarja, ki so ga organizirali v Centru Brdo, naslov pa je bil Učinkovit kontroling: od računovodje do kopilota. Tukaj bom povzela nekaj najbolj zanimivih ugotovitev oziroma ključne točke, ki so najpomembnejše za razumevanje kontrolinga kot procesa, ki se prepleta skozi vsa področja in aktivnosti podjetja. V devetdesetih letih imajo managerji veliko večje odgovornosti, saj morajo poznati kritične oziroma ključne faktorje, ki so pomembni za uspeh ali neuspeh podjetja. V tej zvezi je potrebno bolj natančno opredeliti naloge in sisteme, ki managerjem pomagajo pri sprejemanju bolj kakovostnih odločitev. Eden teh sistemov pa je planiranje in kontrola.

V načelu ločimo tri osnovne ravni kontrole: strateško, managersko in operativno. Strateška kontrola je osredotočena na dolgoročne napovedi in analize, managerska na proračune področij in njihova poročila, medtem ko operativna kontrola pomeni nadzor na nižjih ravneh - stroške, prodajo in podobno. Postavlja se vprašanje, kdo naj bi opravljal kontroling funkcijo. Praksa v tujini kaže, da mora imeti vsak kontroler računovodsko znanje, ob čemer pa je potrebno poudariti, da kontroler ni računovodja, saj imata vsak svoje naloge.

Računovodja

- * se osredotoča na zunanje porabnike
 - * pripravlja četrletna, polletna in letna poročila
 - * pripravlja poročila o tem, kar se je zgodilo v preteklosti
- Izhodišča za pripravo njegovih poročil so računovodski standardi.

Kontroler

- * se osredotoča na notranje uporabnike, ki sprejemajo odločitve
- * pripravlja poročila, kadar je to potrebno (mesečna ali za krajše obdobje)
- * pripravlja poročila, v katerih se posveča sedanjosti (kje smo) in prihodnosti (kam gremo).

Pri pripravi poročil v osnovi izhaja iz analize stroškov in koristi.

Funkcija kontrolerja je predvsem v tem, da pripravi informacije, ki managementu pomagajo pri oblikovanju dolgoročnih planov in strategij, omogočajo sprejemanje odločitev o alokaciji sredstev (pri stroškovni analizi in analizi cen), nenazadnje pa da oblikuje sistem, ki pomaga managerjem na vseh ravneh pri pripravi planov in njihovo kontrolo. Odgovornosti kontrolerja pa so predvsem oblikovanje in koordinacija letnih planov (ki jih morajo pripraviti managerji, kontrolerji pa postavijo samo sistem), oblikovanje notranjega sistema poročanja (stroški, prihodki itd), priprava mesečnih poročil o odstopanju planskih vrednosti od dejansko realiziranih, pomoč managementu pri pregledu povratnih informacij pri poročilih. Za primer naj navedem tudi hipotetično možno organiziranost kontroling funkcije.

Finančno področje

- * zakladništvo (usmerjeno na zunanji finančni trg)
- * računovodja (finančno računovodstvo, zunanja računovodska poročila)
- * kontroler (planiranje, kontrola, stroškovna analiza)
- * davki (planiranje domačih davkov)
- * notranja revizija (pregledovanje in preverjanje notranjega finančnega računovodstva).

Naj poudarim, da je temeljna naloga kontrolerja priprava informacij, ki izhajajo iz dejstev. Kontroler postavlja pravila in sistem za kontroling ter za poročanje v podjetju. Sam ne sme odločati ali sprejemati odločitev, kajti njegova naloga je priprava informacij, s katerimi olajša managerjem sprejemanje odločitev. Kontroling funkcija ne more biti skoncentrirana le v enem samem človeku, pač pa gre za skupino ljudi, ki so v tesnem stiku s podjetjem in njegovimi aktivnostmi ter kreativno pomagajo pri reševanju nastalih problemov. Tudi v Petrolu vzpostavljamo to funkcijo, zato so seminarji zelo potrebni in dobrodošli. Delno tudi zato, ker si na njih ne pridobimo samo novega znanja, ki nam ga nudijo predavatelji, ampak lahko izmenjamo praktične izkušnje, s čimer teoretično znanje še poglobimo. V sklopu določanja in izbiranja kriterijev, ki jih uporabljajo v sistemu kontrolinga, sta se v tujini uveljavila dva pristopa, ki ju uporabljajo tudi nekatera slovenska podjetja (predvsem proizvodna - Ilirija, Color Medvode):

- * ABC (activity Based Costing) - spremljanje stroškov po proizvodih oziroma procesih
- * EVA (Economic Value Added) - ocena pravega ekonomskega profita podjetja, potem ko od prihodkov odštejemo stroške kapitala. V zadnjem času se uveljavlja še tretji pristop, tako imenovani target costing (ciljni stroški). Ta metoda se zavzema za to, da si za izhodišče postavimo ceno, ki ji prilagodimo stroške, kar vodi k njihovi racionalizaciji. Pogoji za uspešno uveljavljanje kontrolinga v Petrolu je zavzetost in podpora uprave in top managementa funkciji, ki bo zavzela v prihodnosti pomembno mesto v podjetju.

N. Boškovič

Brez planiranja ne gre

Planiranje v zunanji trgovini

Tudi zunanja trgovina Petrola je skupaj s sektorjem za strateško planiranje in razvoj oziroma z delovno skupino v okviru ORSP pristopila k procesu planiranja in kontrole. V letu 1997 smo vzpostavili sistem za analitično spremljanje poslovanja v zunanji trgovini in na njegovi osnovi že izdelali letno analizo poslovanja za leto 1996. S tem je bila postavljena tudi osnova za oblikovanje podatkovnega skladišča, ki ga pripravljamo skupaj s sektorjem za informatiko. Baza podatkov bo služila za avtomatsko črpanje podatkov in analitiko poslovanja v zunanji trgovini, na drugi strani pa bo podlaga za planiranje. Pri nabavi je potrebno planirati količinske in vrednostne kategorije na sektorski ravni, ti plani pa so osnova za plan celotne zunanje trgovine, ki mora biti povezan s smernicami in cilji podjetja v prihodnosti, tako da bo plan poslovanja v zunanji trgovini usklajen s strategijo podjetja v prihodnosti. Splošne smernice in cilje poslovanja v Petrolu (analiza gospodarskega okola in pričakovane spremembe v Sloveniji in tujini ter analiza samega podjetja) bodo dobili direktorji posameznih sektorjev oziroma zunanje trgovine, ki bodo določili, kje in kako je možno znotraj sektorja oziroma zunanje trgovine uresničiti zastavljene cilje. Na osnovi analize poslovanja in okvirne strategije za poslovanje v zunanji trgovini bo prišlo na površje planiranje, kjer bo direktor usklajeval možne cilje za naslednje poslovno leto z danimi cilji podjetja. Usklajeni cilji pa bodo predstavljali osnovo za letni plan. Kontrolo v zunanji trgovini bomo izpeljali tako, da bomo spremljali poslovanje preko mesečnih, četrletnih, polletnih in letnih poročil.

B. Jama Živalič

ZAHVALA

*Ob smrti dragega očeta
Andreja Jamnika se
iskreno zahvaljujem
vsem sodelavcem in
sindikatu Petrola za
izrečeno sožalje in
cvetje.*

Miran Jamnik

Brez poguma in sposobnosti ne bi šlo

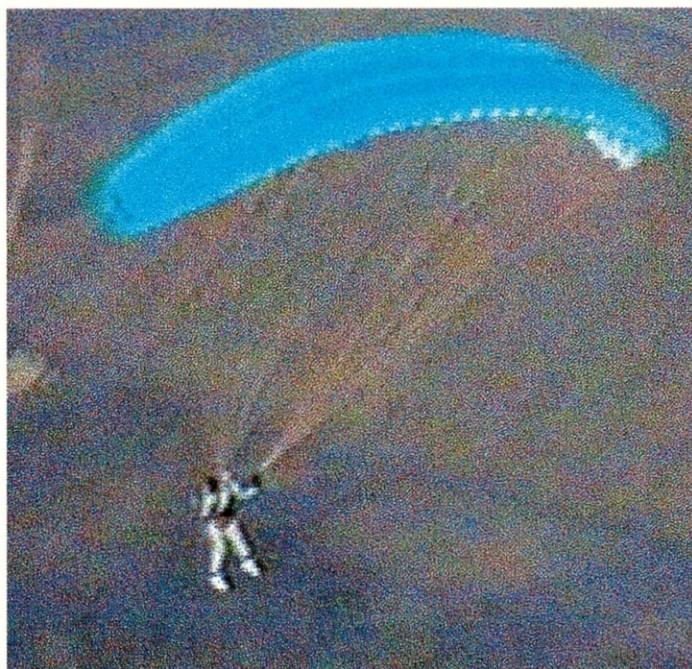
Magna skok iz Petrolovega padala

Prijetnega pomladnega jutra smo se na prebujajočem ljubljanskem barju zbrali prijatelji in navdušenci za balone na topli zrak, novinarji, pa tudi radovednežev ni manjkalo. Vsi smo bili točni, kajti dogodek, ki smo mu želeli prisostvovati, je bil res enkrat. Po nekaj mesecih priprav je bila ideja enega naših najboljših padalcev z jadralnim padalom Sandija Marinčiča in pilota Petrolovega Magna balona Boruta Groegla nared za izvedbo. In kaj naj bi se zgodilo? Naredila naj bi nekaj, česar ni do zdaj še nihče poskusil, nekaj za Guinnessov rekord, nekaj, kar nas je vse prisotne tistega mrzlega jutra držalo v napetosti. Verjetno boste uganili, da je šlo za skok z jadralnim padalom, vendar ne kar tako, s hriba, ali kakšnega letala. Šlo je za skok s padalom iz balona. Pa boste rekli »Saj to so že doslej počeli«. Verjetno bi vam veliko ljudi to lahko potrdilo. A ni šlo le za skok s padalom iz balona, ampak tudi za pristanek istega padala v istem balonu. In zakaj je tak skok tako velika reč? Enostavno zato, ker so zanj potrebne izjemne sposobnosti tako padalca kakor tudi pilota balona. Potrebno je namreč skočiti iz balona na precej veliki višini, loviti balon s padalom ter istočasno zelo počasi izgubljati višino. Z druge strani pa mora pilot balona po skoku padalca izredno hitro izgubljati višino, kar je za balon, v kolikor se želiš varno peljati, izredno nevarno, istočasno pa paziti na pravilen pristanek padalca. Predvsem je nevarno za padalca, če se padalo zaplete med vrvi balona. In kako je vsa zadeva potekala? Medtem ko so pilota in njuni pomočniki napihovali balona s toplim zrakom (balona zato, ker se je dogodka udeležil tudi drugi Petrolov balon Proton), je Sandi natančno pripravljaj in zlagaj

Samo izreden upravljevalc balona si lahko privoščiti tak podvig

svoje padalo. Pazil je na položaj vsake vrvi padala, kajti najmanjša napaka na opremi bi ga v zraku verjetno stala življenje. Da bi bili začetni trenutki še bolj napeti, se je z juga razvijal precej močan veter. Ustrašili smo se, da s skokom ne bo nič. Pa sta pogumna moža

Že sam pogled na vratolomen podvig zbuja strah, pa tudi občudovanje

staknila glavi, izmenjala nekaj besed, nato pa zbranim povedala, da bosta skok izvedla. Nato sta zlezla v balon in polet se je začel. Istočasno se je z barja dvignil tudi motorni zmaj, ki je ves dogodek snemal. Na našo srečo (mislim na gledalce) je balon takoj po vzletu odpihnilo nekam proti Brezovici, v dokaj megleno ozračje, tako da smo ga s prostim očesom precej slabo videli. Na svoj račun so prišli novinarji in snemalci s kamerami, ki so imeli močne objektivne ter nekaj srečnežev z daljnogledi. Sandi je skočil, ko je bil balon na precejšnji višini, videli smo le, da se je majhna pika ločila od nekoliko večje, nato se je padalo odprlo. In zasledovanje se je začelo. Prvi

poskus, da bi se približal balonu, padalcu ni uspel. Veter je namreč balon zelo hitro nesel. Po daljšem jadraniu je Sandi znova poskusil, pa tudi tokrat zaman. Skoraj smo se že sprijaznili z mislijo, da je pač preveč vetrovno, da bi padalec ujel balon, zlasti ker sta bila že precej nizko. Pa je Sandi le pokazal vse svoje mojstrsko znanje in je še enkrat, po precej dolgem kroženju

okrog padala, poskusil in uspel. S skrajnimi naporimi se je prijel za vrvi balona in ostal na njem. Potem je le še počasi zlezel v košaro in slavje se je lahko začelo. Ampak kakšno slavje? Mi smo se pognali v avtomobile in po makadamski cesti oddrveli skozi Črno vas proti Podpeči. Moram priznati, da se ni skoraj nič videlo. Ko smo prišli do balona, je bil že na tleh, Borut pa ga je zapiral (hladil). Novinarji so planili po intervjuje, mi pa smo obema čestitali za resnično težko izpeljano akcijo ter se skupaj z novinarji in snemalci odpravili vsak k svojemu delu. Balonarji in padalci pa so še ves dan praznovali ta resnično izjemni dogodek.

Z. Gantar

Kako bomo po novem plačevali davke

II.

Predlog zakona o trošarinah

Glavne značilnosti trošarin

Trošarine so tesno povezane z obračunavanjem davka na dodano vrednost in z njimi je obdavčena poraba alkohola, alkoholnih pijač, tobačnih izdelkov in naftnih derivatov. Medtem ko je davek na dodano vrednost določen v odstotku od davčne osnove, so trošarine določene na mersko enoto. Izjema so tobačni izdelki, kjer sta predvideni 2 trošarini, prva na mersko enoto, druga v odstotku od prodajne cene na drobno. Trošarina pa skupaj s ceno in ostalimi stroški predstavlja osnovo za davek na dodano vrednost. V Sloveniji že imamo 2 trošarini, čeprav ju ne imenujemo tako. To sta posebni prometni davek od cigaret in od alkoholnih pijač, proizvajalci in uvozniki ju plačujejo od prodanih količin, njuna vrednost pa povečuje osnovo za obračun splošnega prometnega davka. Naftni derivati so obdavčeni samo s prometnim davkom, in predpisane stopnje so razmeroma visoke. Ker so trošarine dokaj visoke, in da bi preprečili davčne utaje pri nabavi, izdelavi in prodaji teh izdelkov, je predviden zelo strog nadzor.

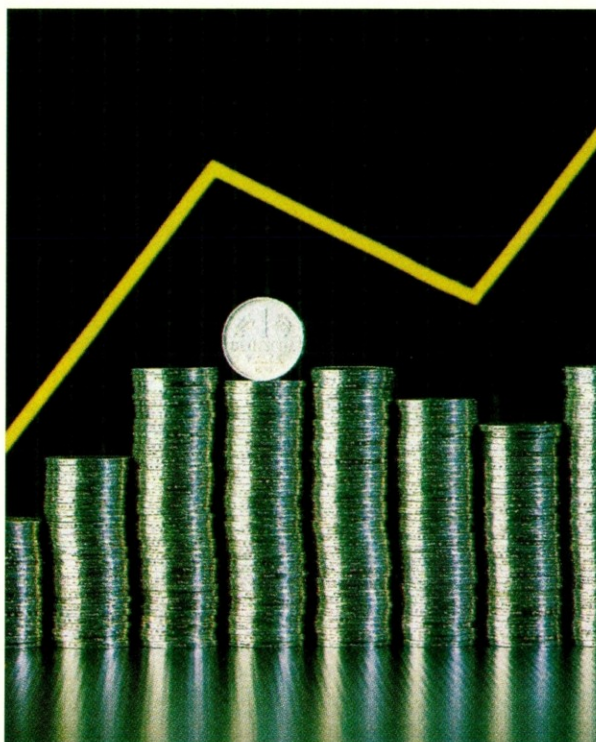
Trošarinski zavezanec

Po predlaganem zakonu je načeloma zavezan za plačilo trošarine proizvajalec in uvoznik trošarinskih izdelkov. Trošarinski zavezanec je trošarinski pooblaščenec, pravna ali fizična oseba, ki na podlagi pisne vloge dobi dovoljenje davčnega organa, trošarinsko pooblastilo, da v trošarinskem skladišču proizvaja, predeluje, skladišči, sprejema in razpošilja trošarinske izdelke. Status trošarinskega pooblaščenca lahko pridobi tudi trgovec na debelo. Davčni organ pa lahko trošarinsko pooblastilo odvzame, če pooblaščenec ne upošteva pogojev, ki so določeni s pooblastilom ali če prenehajo veljati razlogi, na podlagi katerih je bilo izdano pooblastilo. V zakonu je definirano, da mora trošarinski pooblaščenec:

* zavarovati plačilo trošarine za izdelke, ki jih razpošilja

* voditi evidenco zalog in gibanja trošarinskih izdelkov za vsako skladišče

* na zahtevo davčnega organa predložiti vzorce trošarinskih izdelkov ter omogočiti preglede poslovanja in zalog.

Drugi pogojev za pridobitev statusa trošarinskega pooblaščenca zaenkrat še niso predpisali. Poleg proizvajalca, uvoznika in trgovca na debelo morajo plačati trošarino tudi trgovci in gostinci in sicer pri uvedbi ali spremembi višine trošarine, ko morajo za blago na zalogi določiti nove prodajne cene.

Obdavčevanje in plačevanje trošarine

Glede na predmet obdavčenja je predlog zakona o trošarinah pripravljen na osnovi smernic EU ter pri razdelitvi znotraj posameznih skupin izdelkov upošteva značilnosti, ki so predpisane s smernicami. Naftni derivati in alkoholne pijače so znotraj posameznih skupin razvrščeni na podlagi kombinirane nomenklature carinske tarife, ki je tudi podlaga za razvrstitev izdelkov v EU. Trošarinski izdelki so obdavčeni takrat, ko gredo v porabo. Za obdavčeno porabo štejejo prodaja, uvoz, primanjkljaj (razen če gre za primanjkljaj, za katerega se dokaže, da je nastal zaradi višje sile ali je neločljivo povezan z izdelavo, predelavo, skladiščenjem in prevozom izdelkov), odpis, lastna raba in nenamenska poraba trošarinskih izdelkov. Neobdavčen pa je izvoz trošarinskih izdelkov, uvoz v trošarinsko skladišče ter njihovo gibanje po Sloveniji v skladu

s carinskim postopkom ali med trošarinskimi skladišči.

Trošarine od naftnih derivatov

Pri naftnih derivatih so predlagali trošarine na tisoč litrov oziroma tisoč kilogramov. Naftni derivati so pri obdavčenju široko opredeljeni, ker obstajajo tudi alternativni viri energije. S trošarino so obdavčeni letalski bencin, osvinčeni in neosvinčeni bencin, plinsko olje, mazut, kerozin, utekočinjen naftni plin in čisti metan, plačevati pa jo je potrebno tudi od vseh izdelkov oziroma ogljikovodikov (razen zemeljskega plina, premoga, šote in še nekaterih), ki jih uporabljajo kot pogonsko gorivo ali za ogrevanje. S trošarino so obdavčeni tudi aditivi in ekstenderji, ki so dodani naftnim derivatom. Za plinsko olje, utekočinjen naftni plin, metan in kerozin so v zakonu predvideni različni

zneski trošarine glede na 3 osnovne namene uporabe: gorivo za pogon, za industrijski komercialni porabo ter za ogrevanje. Tak sistem je uveljavljen v skladu s smernicami EU. Poleg tega velja tudi splošno načelo evropske unije, da lahko vsaka članica letno prilagaja posamezne zneske trošarin, ki morajo dosegati vsaj minimum predpisanih vsot. Zaradi različnih zneskov trošarine istega naftnega derivata, ki so določeni glede na namen uporabe, je zaradi nadzora nad obdavčenjem tudi za prihodnje predvideno barvanje plinskega olja, ki ga uporabljajo za ogrevanje (kurilno olje EL) z rdečo barvo. Nova pa je zahteva, da zeleno obarvajo neosvinčeni bencin, ki je nižje obdavčen kakor osvinčeni. V predlogu zakona je tudi predpisano, da plinskega olja za ogrevanje in neosvinčenega bencina ne smejo skladiščiti skupaj z izdelki, ki nevtralizirajo barvo plinskega olja in neosvinčenega bencina. Višina trošarine je predvidena na podlagi izhodišča, da ostanejo posamezni izdelki enako visoko obdavčeni kakor zdaj, kar pa ne velja za naftne derivate, kjer so predlagani zneski trošarine neprimerno višji.

Oprostitev plačila trošarine

Zakon predvideva, da trošarine ne plačujejo od izdelkov, ki jih prodajajo v brezcarinskih prodajalnah, na letalih in ladjah na mednarodnih progah, ter od

uporabe za vzorce in analize, narejene v znanstvene namene. Trošarine ne plačujejo od naftnih derivatov, ki jih ne uporabljajo kot pogonsko gorivo ali za ogrevanje. Niti od derivatov, ki jih uporabljajo kot pogonsko gorivo v mednarodnem letalskem in pomorskem prometu ali za proizvodnjo električne energije in toplotne energije.

Obračun in plačilo trošarine

Trošarino je potrebno obračunati, ko dajo izdelke v porabo, kamor gibanje med trošarinskimi skladišči ne sodi. Da bi preprečili davčne utaje, spremlja tako neobdavčeno gibanje trošarinska listina, katere vsebino in obliko predlog zakona podrobno določa. Če pa izdelke, za katere je bila trošarina že plačana, izvozijo, imajo izvozniki pravico, da uveljavijo povrnitev trošarine. Obračunana trošarina je prikazana na računu, uvozni carinski deklaraciji oziroma interni listini, ki kaže porabo izdelkov, za katere je potrebno plačati trošarino. Mesečni obračun trošarine predloži davčnemu organu ter jo plača do konca meseca za pretekli mesec. Davčni zavezanec sestavlja mesečne in letni obračun. Če bo mesečna trošarina presegla 20 milijonov tolarjev, jo mora zavezanec plačevati v dnevni akontacijah. Vlada je pooblaščen, da v skladu z ekonomsko politiko spremeni zneske in stopnje obdavčitve s trošarinami. Ministrstvo za finance pa izdaja podrobnejše predpise o načinu obračunavanja in plačevanja trošarin.

Prehodno obdobje

Vsi, ki opravljajo trgovsko in gostinsko dejavnost in imajo posebna prometna davka vračunana v ceno blaga, so dolžni na dan, ko začne veljati novi zakon, popisati zaloge in določiti nove prodajne cene z vračunano trošarino. Prav tako so dolžni tudi prodajalci naftnih derivatov popisati zaloge in določiti nove prodajne cene z vračunano trošarino, razliko, ki s tem nastane, pa plačati do 10. februarja 1998.

Ocena sprememb in pripombe

Vsebinska predlaganega zakona o trošarinah je za naftno gospodarstvo bistvenega pomena. Ker ni dokončno oblikovan, upamo, da bomo s pripombami lahko vplivali in omilili negativne ekonomske posledice. Zaradi obsežne vsebine predloga sem se omejila na najbistvenejša določila, ki se nanašajo predvsem na obdavčenje naftnih derivatov. Po sedanjih diktiranih zakonu ni možno ugotoviti, katero skladišče lahko dobi status trošarinskega skladišča, kar je pomembno, saj je potrebno plačati trošarino tedaj, ko blago zapusti skladišče. Pričakujemo, da bo Petrol dobil status trošarinskega pooblaščenca, vendar bomo morali

trošarino obračunati takoj, ko bodo naftni derivati zapustili trošarinsko skladišče. Iz predlaganih določil ni razvidno, ali bodo maloprodajna mesta ustrezala pogojem za pridobitev statusa trošarinskega skladišča, vendar se bomo za to še posebej zavzemali. Predlog zakona določa, da trošarinski pooblaščenec zavaruje plačilo trošarine za izdelke, ki jih razpošilja, kar bo zanj dodaten strošek.

Določila, da kurilnega olja EL in neosvinčenega bencina ne smejo skladiščiti z izdelki, ki nevtralizirajo njuno barvo, bodo lahko glede na sedanjo prakso povzročila probleme. Zaradi pomanjkanja skladiščnih kapacitet namreč v skupnem rezervarju skladiščimo plinsko olje, ki ga obarvamo med pretakanjem v cisterno. In določila bi morali nekoliko omiliti vsaj za prehodno obdobje petih let, v katerem naj bi zgradili ustrezna skladišča. Petrol kot velik trošarinski zavezanec bi moral dnevno akontirati trošarino. Glede na finančno nedisciplino strank, velik obseg prodaje na kreditne kartice in odloženi rok plačila v prodaji na debelo, ter glede na dejstvo, da bo v prihodnje potrebno plačevati dajatve po načelu zaračunane realizacije, je tako določilo z vidika finančnih zmožnosti nesprejemljivo. Trošarinski izdelki so opredeljeni s kombinirano nomenklaturo carinske tarife. Nazivi blaga, predvsem naftnih derivatov, pa niso usklajeni s komercialnimi nazivi niti z nazivi, ki so predlagani v zakonu, zato jih je potrebno uskladiti. Princip nevtralnega obdavčenja zahteva naknadno obdavčitev sorodnega blaga s trošarino, če to blago uporabljajo za namene, za katere je predpisana trošarina. Pri

naftnih derivatih so predlagane trošarine previsoke in menimo, naj bi v prehodnem obdobju ostalo obdavčenje posameznega izdelka enako, kakor je zdaj. Pri vseh naftnih derivatih, za katere je predvidena trošarina, je v predlogu zakona zapisana minimalna višina v skladu s smernicami EU, razen pri kurilnem olju EL in mazutih. Zato smo za ta dva derivata že predlagali najnižjo možno trošarino, ki je predpisana v EU.

Določilo, kaj je primanjkljaj, ki je neločljivo povezan z izdelavo, predelavo, skladiščenjem in prevozom izdelkov, za katere ni potrebno plačati trošarine, bi moral zakon precizneje definirati. Naftni derivati so stalno izpostavljeni hlapenju, krčenju, evaporaciji, zato bi morala nova zakonodaja to dejstvo upoštevati vsaj v taki meri kakor sedanja.

Davčni zavezanec, ki opravlja trgovsko in gostinsko dejavnost, ali prodajajo naftne derivate, in imajo posebna prometna davka vračunana v ceno blaga, bodo morali na dan, ko bo začela veljati nova zakonodaja, popisati zaloge in določiti nove prodajne cene z vračunano trošarino. Prav tako bodo morali trgovci, ki ne bodo imeli statusa trošarinskega pooblaščenca, odvesti trošarino za celotno zalogo, trošarinski pooblaščenec pa le za derivate, ki bodo na zalogi zunaj trošarinskih skladišč. Menimo, da je plačilni rok do 10. februarja prekratek, saj bo v prehodnem obdobju težko naenkrat zagotoviti zadostna sredstva za plačilo davka na dodano vrednost za neplačano realizacijo in še za plačilo trošarine od zaloga trošarinskih izdelkov.

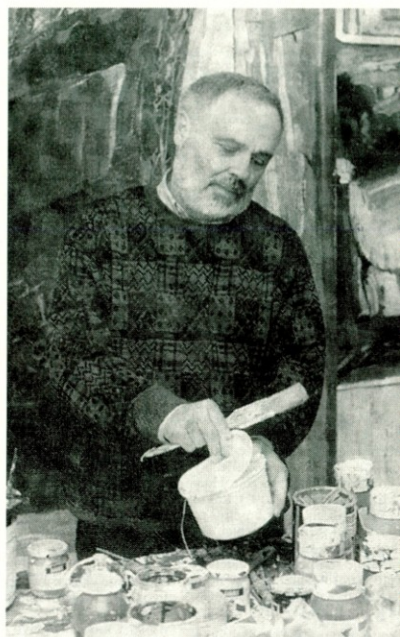
M. Luznar

Človek kar težko verjame, da odhajajo tako mladi ljudje v pokoj. Toda Edvard Petrič, direktor TOE Nova Gorica, resnično izpolnjuje vse pogoje, ki jih določa zakon. Dokaz, da videz lahko močno vara.

Prešernov nagrajenec v avli Petrolove poslovne zgradbe

Uslužbenci Petrola vsak dan, ko čakamo v poslovni stavbi v Ljubljani na dvigalo, da nas popelje v zgornja nadstropja, opazujemo veliko mojstrovino na zadnji steni avle. Pri tem povsem podzavestno pozabljamo na njenega avtorja. Toda ob slovenskem kulturnem prazniku so nas drugi opozorili, da mu moramo posvetiti nekoliko več pozornosti. In zdi se mi prav, da tudi v našem časopisu spregovorimo o njem vsaj nekaj besed. Mozaik je ustvaril akademski slikar Emerik Bernard, ki je letos za vrhunske dosežke v likovni umetnosti dobil Prešernovo nagrado. Njegov slikarski odnos do sveta in umetnosti je išoč in drzen hkrati. Prav zaradi tega ga strokovni likovni označevalci še posebno cenijo. Emerik Bernard je vzpostavil prehod od tradicije k modernemu abstraktnemu slikarstvu in poskušal odseve sveta na nov način vnašati v artificialen slikovni prostor. Sam pravi, da je želel vzpostaviti notranje sorodstvo med jezikom oblik in slikami sveta. Njegovo mojstrstvo se kaže v specifičnem koloritu, izboru materialov ter spajanju v celovito podobo, ki sugestivno vizualno učinkuje v prostoru med ploskvijo in gledalcem. O njegovi biografiji na kratko povzamam le nekaj bistvenih podatkov. Po rodu je Celjan, po študiju je končal specialko pri prof. Gabrijelu Stupici, od leta 1985 pa svoje bogato umetniško znanje in izkušnje razdaja študentom na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Doslej je imel 33 samostojnih razstav doma in po svetu ter dobil več pomembnih nagrad: 1968 študentsko Prešernovo nagrado, 1986 Župančičevo nagrado, 1987 nagrado Prešernovega sklada, 1989 Jakopičovo nagrado, ki pa jo je iz utemeljenega razloga zavrnil. Letos, v svojem šestdesetem letu, je vse te nagrade okronal še z najviš-

Prešernov nagrajenec Emerik Bernard

Zdaj smo nanjo še bolj ponosni

jim umetniškim priznanjem, podeljenim za likovno umetnost. Mi pa imamo razlog več, da smo na

mozaično podobo, ki nam krasi preddverje, še posebej ponosni.

M. Cejan

Moštvo Julijane Bider (»naše Julke«) v 16. nadstropju poslovne stavbe v Ljubljani začne delati že ob šestih zjutraj. Ko je kosilo pripravljeno, se vsi zberejo za nekaj minut, da naredijo dokončen načrt za naslednji dan.

Blagovna znamka PETROL bogatejša za nov izdelek: Petrol LETNI VITREX

Na osnovi skupnega sodelovanja podjetja Petrol in podjetja KIMI je nastala ideja, da se trgu ponudi nov izdelek LETNI VITREX.

LETNI VITREX koncentrat je čistilno sredstvo za vetrobranska stekla. S stekla odstranjuje ostanke insektov, olja in druge nečistoče, ki ovirajo jasen pogled skozi vetrobransko steklo in omogoča voznikom tudi v poletnem času varnejšo vožnjo.

Na osnovi dosedanjih izkušenj, ter po posvetovanju s kupci, prodajnim osebjem na bencinskih servisih in strokovnimi službami v Petrolu, smo se odločili, da izdelek ponudimo v embalaži 500 ml in koncentraciji 1:10. Omenjena koncentracija namreč omogoča enostavno doziranje, saj zadošča za povprečno velik avtomobilski rezervoar. Vsebino plastenke izlijemo v rezervoar, ki ga nato le še dopolnimo s potrebno količino vode. Za to običajno potrebujemo še 3-5 litrov vode. Takšno doziranje je za uporabnika praktično, saj se iztoči celotna vsebina plastenke naenkrat.

LETNI VITREX predstavlja dopolnitev dosedanjega programa za čiščenje

in nego vozila, ki se prodajajo pod blagovno znamko Petrol-a. Predvsem seveda pomeni razširitev ponudbe dosedaj že zelo uveljavljene blagovne znamke Petrol VITREX, ki pa jo mnogi poznajo predvsem po njenih sposobnostih zaščite pred zmrzovanjem v zimskem času in manj po njenem čistilnem učinku.

Mnogi tako v letnem času za čiščenje vetrobranskega stekla uporabljajo le vodo, ki pa ima le omejeno sposobnost razgradnje in čiščenja trdovratnejše umazanije (mušice, insekti, kri, iztrebki, ipd.). LETNI VITREX je zato idealno sredstvo za uporabo v času, ko ni več nevarnosti zmrzovanja (v poletnem in prehodnem obdobju), zaradi večje količine mrčesa in drobne umazanije v zraku ter visokih temperatur, pa se poveča prav potreba po boljšem čistilnem učinku. S tem v prvi vrsti pripomočemo k varnejši vožnji, zmanjša pa se tudi potreba po pogostejšem pranju vetrobranskega stekla.

LETNI VITREX je prijetno vonjav, ne vsebuje fosfatov in je nestrupe, zato je okolju prijazen.

Uradni postopek akreditacije Petrolovega laboratorija že poteka

Ko včasih razmišljam, kakšne velikanske posledice izhajajo iz majhnih stvari... me mika, da bi mislil... da ni majhnih stvari.

Bruce Barton

Majhen kolektiv zaposlenih v Petrolovem laboratoriju ima pomembno poslanstvo - podpirati zagotavljanje kakovosti naftnih derivatov, maziv in kemičnih proizvodov iz proizvodnega in prodajnega programa Petrola. Zato smo vzporedno z začetkom projekta celovitega obvladovanja kakovosti v

Petrolu, ki je v prvi fazi usmerjen v pridobitev certifikata kakovosti po standardu ISO 9001, v laboratoriju začeli z intenzivnimi pripravami na akreditacijo po standardu EN 45001. Ta evropski standard (in identični slovenski standard SLS EN 45001) določa kriterije za delovanje preskusnih in kalibracijskih laboratorijev, ki jih morajo izpolniti za pridobitev akreditacije, to je uradnega priznanja usposobljenosti za opravljanje svoje dejavnosti. V Petrolovem laboratoriju se je začel formalni postopek za pridobitev tega priznanja konec decembra lani, ko

smo vložili zahtevo za akreditacijo s priloženim Poslovnikom kakovosti laboratorija slovenskemu akreditacijskemu organu - Slovenski akreditaciji (SA) na Uradu za standardizacijo in meroslovje. Glede na izkušnje dveh doslej akreditiranih laboratorijev v Sloveniji, prvega na SIQ - Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje, drugega pa na Elektro fakulteti, kot tudi glede na informacije pristojnih iz SA, postopek akreditacije verjetno ne bo zaključen pred začetkom letošnje jeseni. Kadrovske omejitve SA, ki poleg naše zahteve obravnava tudi več

zahtev drugih laboratorijev, ne omogočajo hitrejšega postopka.

Več o pomenu akreditacije, njenih prednostih, pogojih za pridobitev in o poteku naših priprav bomo spregovorili v naslednjih prispevkih. V teh uvodnih razmišljanjih želim na kratko predstaviti le sistem akreditiranja laboratorijev in nekaj dosedanjih rezultatov našega dela v okviru priprav na akreditacijo.

Kakšen je sistem akreditiranja?

Sistem akreditiranja ima lastna pravila za postopke in vodenje akreditacije laboratorijev. Organi za akreditiranje laboratorijev morajo izpolnjevati kriterije, ki jih določa standard SLS EN 45003. Splošne kriterije za postopke, ki se uporabljajo pri ocenjevanju laboratorijev, pa določa standard SLS EN 45002.

Na podlagi uspešne ocenitve laboratorija se podeli akreditacija, ki ji sledi stalen ustrezen nadzor. Pogoji za pridobitev in vzdrževanje akreditacije po standardu SLS EN 45001 natančno določajo organizacijske in tehnične postopke za zagotavljanje kakovosti na vseh področjih dela laboratorija, ne le tistih, ki so neposredno povezani z izvajanjem preskušanja in zagotavljanja točnih rezultatov preskusov in analiz.

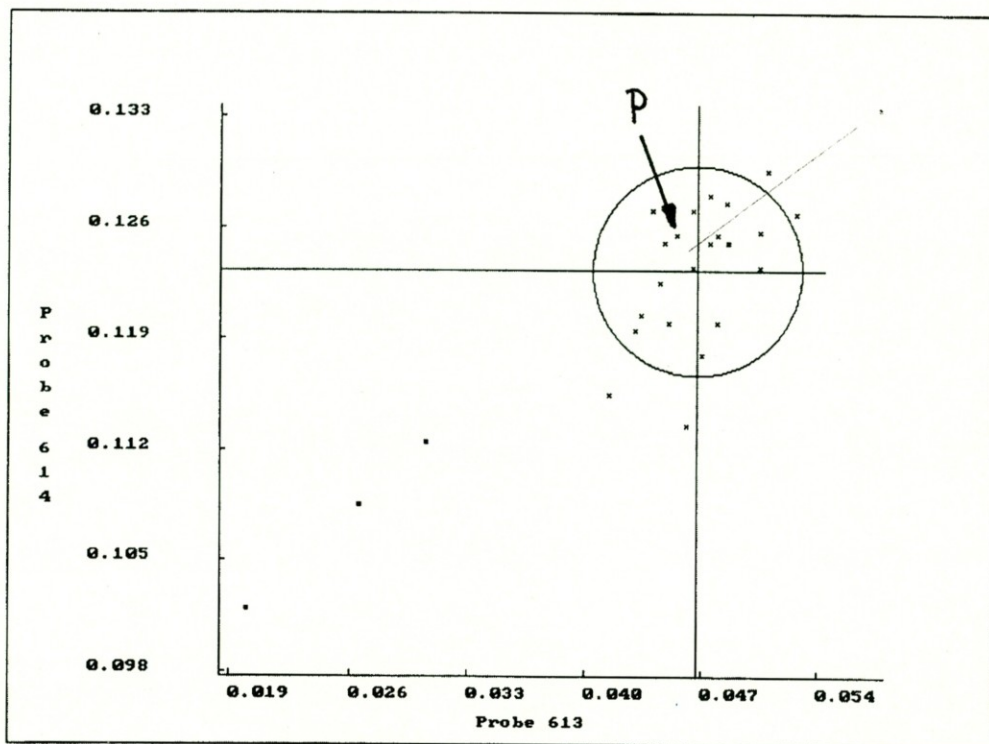
Kakšni so dosednji rezultati priprav na akreditacijo v Petrolovem laboratoriju?

Da izpolnjevanje zgoraj omenjenih pogojev ni prav enostavno, je med drugim pokazala tudi zadnja kontrola kakovosti tekočih goriv na slovenskem tržišču. Izvedla jo je

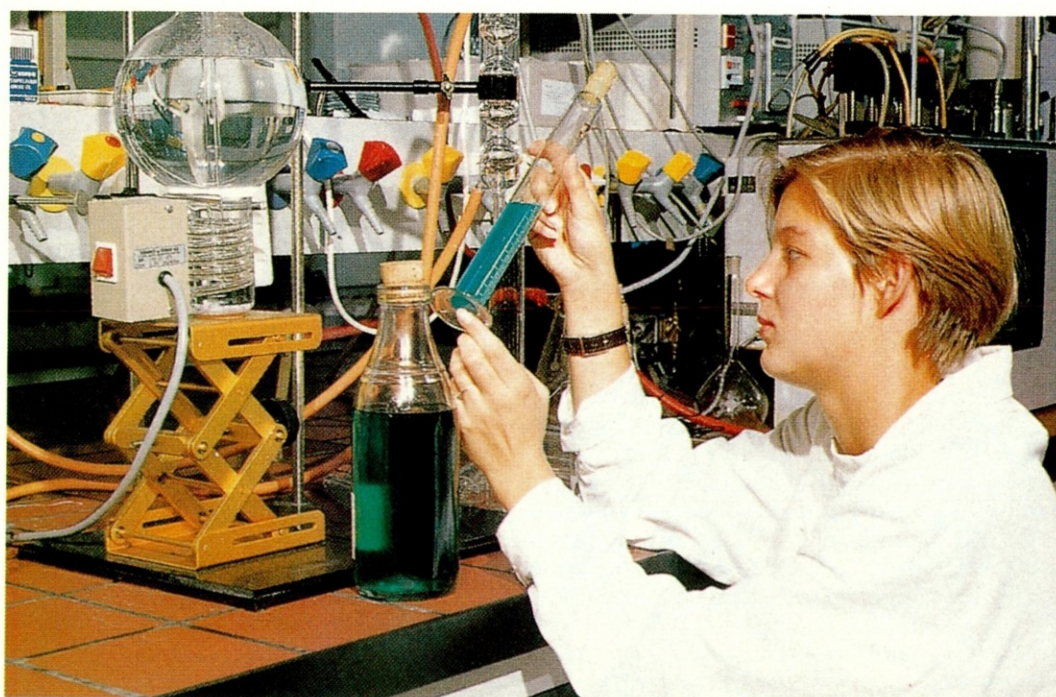
neodvisna kontrolna organizacija INSPECT s sodelovanjem štirih slovenskih in enega hrvaškega laboratorija. Kontrola je zajemala preverjanje lastnosti, določenih v standardih za goriva, poseben poudarek pa je bil na preverjanju izpolnjevanja zahtev, po katerih so glede na vladno odredbo o kakovosti tekočih goriv ta uvrščena na regulirano področje. Ta odredba je bila med drugim tudi pomemben kriterij za odločitev, da Petrolov laboratorij mora pridobiti akreditacijo, ker so na reguliranem področju uradno priznani le rezultati preskušanja v akreditiranih laboratorijih.

Zadnji del poročila o omenjeni kontroli obravnava izsledke primerjave rezultatov posameznih laboratorijev. Ta je pokazala, da so med rezultati preskušanja in analiz v različnih laboratorijih velike razlike. To seveda pomeni, da rezultati nekaterih laboratorijev niso pravilni.

Nepravilni rezultati preskušanja imajo lahko resne posledice tako z ekonomskega kot tehnič-

Graf 1: Rezultati medlaboratorijskega preskušanja DIN - FAM
Vsebnost žvepla v dieselskem gorivu - središče kroga označuje statistično srednjo vrednost, krog pa mejo sprejemljivega odstopanja

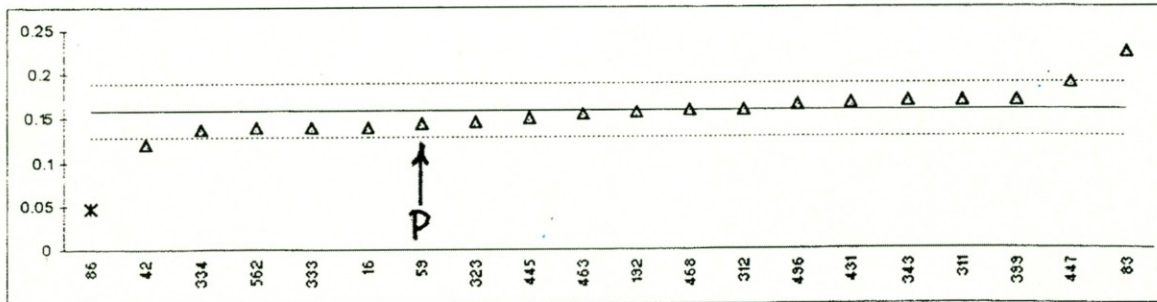
nega vidika in še posebno z vidika varstva okolja. Zato Petrolov laboratorij redno preverja svojo usposobljenost v medlaboratorijskih primerjalnih preskušanjih, ki jih organizirajo in vodijo ugledne evropske inštitucije - Strokovni odbor za goriva in maziva pri nemškem zveznem uradu za standardizacijo DIN - FAM, Francoski inštitut za nafto in naftne proizvode IFP in

preskušanje?

Vsi laboratoriji dobimo enake vzorce, ki jih moramo preskusiti po predpisanih standardnih preskusnih in analiznih metodah ter v določenem roku poslati rezultate organizatorju. Ta jih s statistično obdelavo razvrsti glede na odstopanje od srednje vrednosti - čim manjše je odstopanje, bolj točen je rezultat. Nekaj primerov prikazujejo grafi, na

Inštituta za medlaboratorijska preskušanja v mednarodni kontrolni organizaciji SGS. Tudi izjava predstavnika iz komisije NATO, ki je pred nekaj dnevi ocenjevala naš laboratorij, odraža uspešnost naših priprav za akreditacijo: »A very good job« (zelo dobro opravljeno), je dejal. »We are a very good team« (zelo dober tim smo), sem se zahvalila za izraze pohvale.

Presojevalec se je zelo dobro spoznal na delo laboratorija in je točno vedel, kje iskati morebitne šibke točke. Da jih ni našel, je vsekakor zasluga vseh sodelavcev laboratorija.

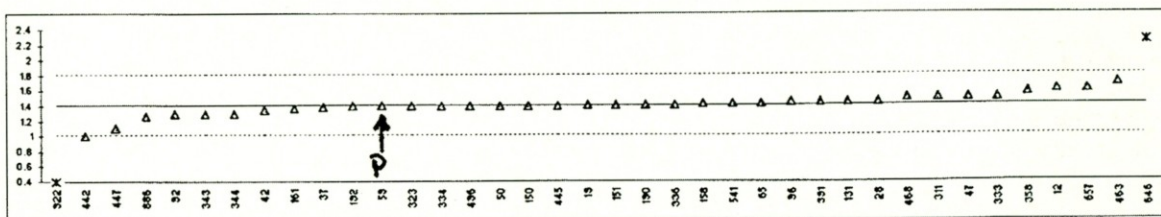

Graf 2: Rezultati medlaboratorijskega preskušanja SGS

Vsebnost svine v osvinčenem motornem bencinu - neprekinja črta označuje statistično srednjo vrednost, črtkani črti pa območje sprejemljivega odstopanja

neodvisna mednarodna kontrolna organizacija SGS. Redno sodelovanje v medlaboratorijskih preskušanjih je tudi med osnovnimi pogoji za pridobitev akreditacije. Zato

je v zgoraj omenjene vključeno preko sto laboratorijev iz evropskih in drugih držav, med katerimi dosegamo zelo dobre rezultate. In kako poteka medlaboratorijsko

Graf 3: Rezultati medlaboratorijskega preskušanja SGS

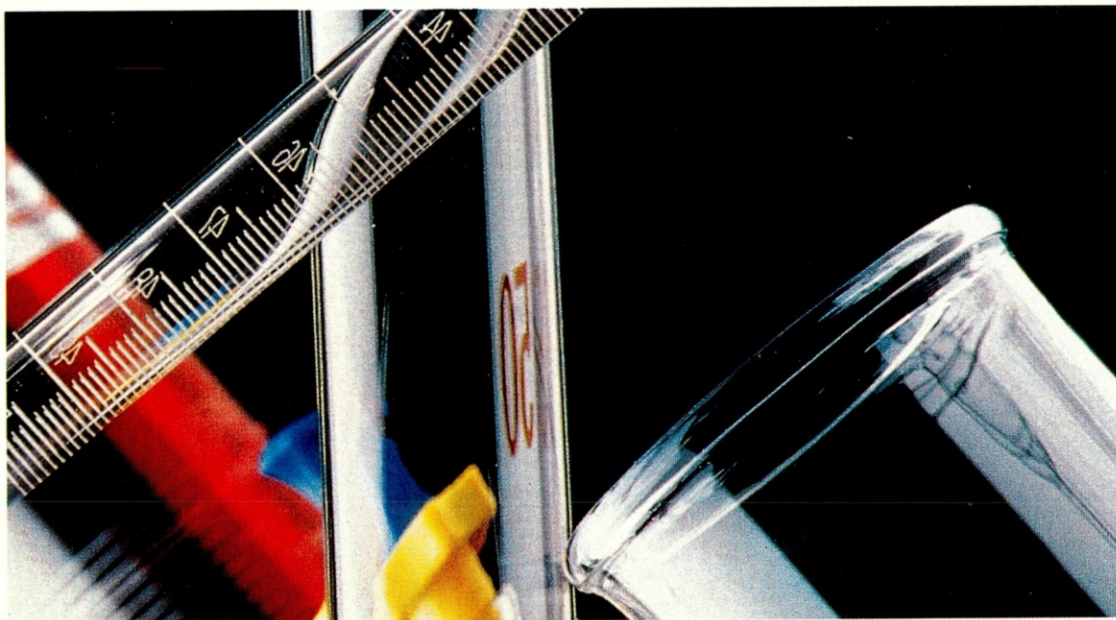
Vsebnost benzena v neosvinčenem motornem bencinu - neprekinja črta označuje statistično srednjo vrednost, črtkani črti pa območje sprejemljivega odstopanja

katerih so rezultati našega laboratorija označeni s črko P.

O rezultatih našega sodelovanja v omenjenih inštitucijah med drugim priča nedavni pohvalni dopis vodje

Usposobljenost laboratorija je odraz prizadevanj vseh sodelavcev!

Naš tim je s podporo vodstva sektorja Tehnična služba in kontrola kakovosti in vodstva Petrola v zadnjih nekaj letih zares opravil dosti dela. In to ne le na področju izboljšanja usposobljenosti laboratorija, za katero pričakujemo akreditacijo. V preteklem petletnem obdobju se je hkrati z izboljševanjem tehnične in strokovne usposobljenosti zelo povečal tudi obseg rednega dela v laboratoriju. Tako

novi laboratorij, napovedana za letošnjo jesen, zares težko pričakovana. Po preselitvi laboratorija naše delo seveda ne bo nič manj zahtevno, vsekakor pa bodo v ustreznih prostorih mnogo boljši delovni pogoji. Tako bomo lažje zagotavljali stalno kakovost na vseh področjih dela laboratorija in s tem tudi pripravljenost na nadzorne in ocenjevalne obiske, tako s strani Slovenske akreditacije kot tudi organizacije, ki bo ocenjevala sistem kakovosti celotne družbe Petrol po standardu ISO 9001. Boljši bodo tudi pogoji za vzdrževanje akreditacije in širjenje obsega akreditiranih preskusov in analiz. Predvsem pa bo manj ovir za zagotavljanje in nenehno izboljševanje kakovosti storitev ter tehnične in strokovne usposobljenosti laboratorija za zadovoljevanje zahtev Petrola, njegovih kupcev in poslovnih partnerjev.

April, 1997

Marta Feldin

smo v letu 1996 v primerjavi z letom 1991 izdali desetkrat več poročil, indeks rasti izvedenih preskusov in analiz pa je bil še nekaj večji.

Zadnje dveletno obdobje je bilo za nas kar precej naporno, ker je vzporedno z intenzivnimi pripravami na akreditacijo, ki med drugim zahteva popolno dokumentiranje vseh organizacijskih, preskusnih, kalibracijskih in drugih delovnih procesov in postopkov, potekal tudi projekt izgradnje novega laboratorija. Skupaj s strokovnjaki iz OE Inženiring smo si zelo prizadevali, da smo v sodelovanju s projektanti izbrali optimalne rešitve za čim boljšo funkcionalnost novega laboratorija. Zaradi sedanje izredne prostorske stiske in neustreznih delovnih pogojev bo preselitev v

Ženski pevski zbor Petrol

vas vabi

na jubilejni koncert
ob 20-letnici delovanja

23. maja 1997 ob 19.30
v FESTIVALNI DVORANI
v Ljubljani

pridružite se nam pri našem
praznovanju

Nekoč

Danes

nova knjiga
Christian Bobin:

ŠIBKOST ANGELOV

christian bobin

šibkost angelov

znamenja

Ko to pišem, so se ravno končali dnevi knjige, ki smo jih v Ljubljani praznovali z znatnimi popusti na knjige. Razumljivo, najbolj zanimivih ni bilo na razprodaji. Vseeno se mi je ob založenih stojnicah s priročniki, slovarji, otroškimi slikanicami ter slovensko poezijo in prozo zaglodalo vprašanje, ali res kaj izgublamo, ker te literature ne beremo. Niti ne, saj je na trgu tako malo zares kvalitetnih del, da bi občasni ljubitelj knjige izgubil precej časa, preden bi našel nekaj, s čimer bi si v življenju pomagal, ali vsaj polepšal dan. In še se sprašujem, ali sploh znamo opredeliti, kaj je dobra knjiga. In tudi če imamo definicijo, kako se v tem norem ritmu ustaviti in preživeti dan s knjigo, ki te včasih nagovarja kot starega prijatelja, še večkrat pa ne pomirja, ampak odpira nova vprašanja, nove dileme, od nas zahteva korenito spremembo, ki se je branimo kot vsake »nepotrebne« spremembe in sploh nam ne daje občutka varnosti, pač pa nas pušča na prepihu neobičajnega in neznanega. Zakaj bi se torej mučili, če ni potrebno. Razumem tako lahkotnost bivanja, s katero se vsak dan srečujem. Ampak nobenega napred-

ka ni, nobenega izziva. Naveličana priročniške literature (kako uspeti, preživeti, upravljati s časom, komunicirati...) pa sem si prav zaželela drugačnega branja in ga našla v drobni knjižici francoskega sodobnega pisatelja Christiana Bobina. Gre za iskalca resnice v čisti obliki, prvinske lepote sveta in iskrene ljubezni do življenja samega. Šibkost angelov je izbor kratke proze, ki jo zaznamuje pretanjen občutek za jezik in ritem besed, da o provokativni vsebini sploh ne govorim: »Utrujeni ljudje se ukvarjajo s posli, zidajo hiše, delajo kariere. Da bi ušli utrujenosti, počnejo vse te stvari, in ko bežijo pred njo, se ji podreajo. Njihovemu času manjka čas. Kar bolj in bolj počnejo, počnejo manj in manj. Njihovemu življenju manjka življenje. Med njimi in njimi je šipa.« »Svoj čas tratijo na vse pretege. Mislijo, da delajo, kadar v resnici uživajo. Mislijo, da uživajo, kadar v resnici ubogajo svoj položaj. Ponosni so na svojo sužnost... Resni ljudje so, brez sence. Lesk denarja izenačuje njihove poteze. Vsakokrat ista ohola odsotnost...« Če že berete knjige, berite take, ki imajo vse možnosti, da vplivajo.

A. Lovše

Okoljevarstvene investicije na področju skladiščenja in polnjenja goriv

Nafta Lendava

Nafta Lendava je že v preteklosti posvečala veliko pozornost varstvu okolja. V prihodnosti pa jo želi še povečati. V letošnjem letu načrtujejo s Petrolom in z Direkcijo za blagovne rezerve Slovenije izvesti pomembne okoljevarstvene investicije na področju skladiščenja, sprema surovin in odpreme naftnih derivatov. Investicije bodo potekale v skladu z najnovejšimi ekološkimi rešitvami, ki jih upoštevajo in uvajajo ekološko najbolj osveščene države. V Nafti Lendava so marca letos že izdelali idejne projekte. Razen ekoloških so investicije pomembne še iz dveh razlogov: uvedena bo avtomatizacija pri skladiščenju, pretakanju in aditiviranju naftnih derivatov. Z uvedbo najnovejših postopkov in tehnologij pa bodo hkrati tudi finančno veliko

prihranili. Zaradi zastarelosti in premajhnih kapacitet starega pretakališča za železniške cisterne je v idejnih projektih predvidena gradnja novega pretakališča. Na njem bo možno hkrati prazniti in polniti kar 16 železniških cistern. Projekt predvideva tudi gradnjo črpališča naftnih derivatov za prečrpavanje iz rezervoarjev v polnilnico za železniške cisterne in polnilnico avtocistern. Na njej bodo zgradili še dva nova otoka za polnjenje avtocistern. Polnilnica avtocistern bo avtomatizirana in opremljena z novim sistemom za polnjenje in praznjenje avtocistern s spodnje strani. Hlapi, ki pri tem nastajajo, se bodo zbirali in kondenzirali v posebni enoti, od koder bodo prečrpani v rezervoarje. Idejni projekti predvidevajo tudi gradnjo novih cevni povezav in celotno

rekonstrukcijo hidrantnega omrežja, kakor tudi gasilske črpalnice. Rezervoarski prostor in ostala infrastruktura bosta namreč opremljena z novim avtomatiziranim sistemom za protipožarno zaščito (avtomatsko hlajenje in ogrevanje rezervoarjev, avtomatski javljalniki požarov, avtomatski sistem za gašenje). Za potrebe rezervoarskega prostora bo zgrajena nova transformatorska postaja, dograjena elektro infrastruktura (razsvetljava, prečrpavanje, merjenje) pa bo avtomatizirana. Vzporedno s pripravo idejnih projektov so potekali postopki za pridobitev lokacijskega dovoljenja. Vlogo so že posredovali pristojnemu organu, izdelana pa je tudi polovica dokumentacije, ki je potrebna za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Š. Prša

Prvi rezultati instrumentov za avtomatsko vodenje T-3

Lani so v rafineriji pnevmatske instrumente za vodenje procesa T-3 zamenjali z avtomatskimi. Delo so opravili med remontom T-3, vodil in nadzoroval ga je vodja projekta Zdravko Mulič.

»Remont procesa in zamenjavo instrumentov smo uspešno izvedli v treh tednih,« pravi Zdravko. Radovan Žerjav pa je v prejšnji številki časopisa Petrol v sestavku »Obvladovanje kakovosti s pomočjo statističnih metod v sektorju Rafinerija« zapisal »...da je bila kakovost surovin izdelkov v drugi polovici lanskega leta boljša kar za okrog 18 odstotkov«. Tega prav gotovo ne bi bilo brez nove avtomatike na procesu T-3. Projekte za nove instrumente in avtomatiko je izdelal Zdravko Mulič. In za kaj v bistvu gre? »Gre za projekte za zamenjavo pnevmatskih instrumentov z elektronskimi. Na osnovi projekta smo se odločili za kontrolni sistem Honeywella. Kakor pravimo v preprostem jeziku, gre za sistem

pametnih pretvornikov pritiska, temperature, nivojev, ki omogoča natančno vodenje procesa T-3. Z zamenjavo instrumentov bo možno prihraniti 3 do 5 odstotkov energije in izboljšati kvaliteto in izplen proizvedenih naftnih derivatov. Vložena investicijska sredstva se povrnejo že v poldrugem letu. Ker so bili pnevmatski instrumenti za vodenje T-3 že stari, rezervni deli pa dragi, se bodo vložena sredstva povrnila že prej. Gotovo bodo še večji tudi prihranki pri porabi energije. Tega sicer ni možno natančno dokazati, saj do vgradnje instrumentov za avtomatsko vodenje T-3 ni bilo možno izvajati preciznih meritev,« razlaga Zdravko. »Novi instrumenti omogočajo boljšo regulacijo in natančno vodenje procesa, odkrivajo napake v procesu in jih odpravljajo med obratovanjem, ne pa šele med remontom T-3. Pomembno je tudi to, da je možno vključiti in povezati z avtomatsko regulacijo procesa T-2 in T-

1 ter ostale rafinerijske procese. Z manjšimi investicijskimi vlaganji je namreč možno sistem dograjevati. Na ta način smo rešili problem pri vodenju procesov za danes in za naprej. Sistem je programiral zastopnik Honeywella Mercantile, ki je operaterje rafinerije usposobil za vodenje na računalniškem tečaju v Lendavi. Operaterji so s sistemom zelo zadovoljni, saj jim olajšuje delo. Slika na ekranu jim v vsakem trenutku lahko pokaže, kaj se dogaja na procesu. Spremljanje in nadzor procesa sta enostavna, vse parametre je možno spremeniti v komandnem prostoru, sistem sam shranjuje in pripravlja dnevna poročila, beleži vse spremembe na sistemih, vodi predelavo... Skratka, ni čudno, da so na procesu to novost sprejeli z odprtimi rokami. Če se bodo pokazali še ekonomski učinki, pa bo novost še toliko bolj dobrodošla,« je povedal vodja projekta Zdravko Mulič.

Š. Prša

Od 21. aprila opravljajo redni letni remont tovarne metanola. V tem času tehnična reševalna enota družbe v prisotnosti poklicne gasilske enote Nafta Lendava zamenjuje tudi sintezni katalizator. Vodja zahtevnega remonta je Jože Muršič, delo pa opravljajo delavci Nafta Lendava skupaj s specializiranimi zunanji podizvajalci. V glavni fazi je bilo v remont vključenih 50 ljudi.

Pred daljnosežnimi odločitvami?

Pred skupščino Apegasa so pripravili predloge za spremembe, ki bodo pomembne za prihodnost podjetja. Pred skupščino Apegasa so prišli v Ljubljano predstavniki Comergasa, ki smo jim predložili poslovno poročilo za leto 1996 in poslovni načrt za letošnje leto, načrt dolgoročnega razvoja tekočega naftnega plina in zemeljskega plina v Apegasu in Petrolu, ki ga poskušamo razvijati na slovenskem trgu preko Apegasa, pa tudi načrt finančne reorganizacije, torej poravnave v okviru sredstev, ki so na voljo. V Comergasu in v Agipgasu, ki vse tesneje sodelujeta, so posebej pregledali predlog za finančno reorganizacijo in imeli določene predloge za skupni nastop na trgu, in predvsem za vlaganje v polnilnico jeklenk, ki naj bi jo postavili v Celju ali Sežani. Comergas pri tem vedno odločneje vztraja, in čeprav trdimo, da je pet polnilnic za Slovenijo dovolj, je prepričan, da bi jo bilo smiselno postaviti in iz nje oskrbovati slovenski trg. Finančna reorganizacija je ključnega pomena, in smo jo predlagali zato, da postavimo Apegas na zdrave osnove, na katerih bo lahko uspešno delal naprej. Razvojne naložbe iz preteklosti bi morali ponovno oceniti. Nova ocenitev pa mora temeljiti na cenitvi projektiranih prihodnjih donosov. Dogovorili pa smo se, da bodo v Ljubljano prišli finančni strokovnjaki Agipa in skupaj z našimi sodelavci, ki so pripravili koncept finančne reorganizacije, pregledali predloge ter do skupščine sestavili dokončen predlog. Prav tako smo se dogovorili, da se bodo predsedniki družb sestali še pred zasedanjem skupščine, ki naj bi bilo konec maja. Plinifikacija bo postala v prihodnosti vse bolj pomemben energent za široko potrošnjo, zato se mora Petrol kot družba, ki se ukvarja z energetske dejavnosti, vanjo vse močneje vključevati. Danes že težko najdemo mestno, pa tudi nemestno občino, ki še ni sprejela odloka o plinifikaciji ali zanjo oddala koncesije. Torej je zdaj zadnji čas, da se v to dejavnost po »odhodu« Geoplina iz Petrola ponovno vključimo.

A. O.

Ali ste vedeli?

Sladoled - svežina poletnih dni

Najbrž so Italijani izumili posla sladoled, in se v zgodnjem 17. stoletju začeli ukvarjati z umetnim hlajenjem. Zavreli so smetano, jo osladili in ji spopolnili okus s pretlačenim sadjem ali marmelado, naložili zmes v kositrne modelčke ter jih postavili v vedrca, napolnjena z ledom, soljo in solitrom ter ovita s slamo. Prvi angleški recept se je pojavil v »Receptih gospe Ealesove«, ki so izšli leta 1718. Hannah Glasse pa je leta 1751 opisala pripravljanje sladoledov - ki so jih mešali med zamrzovanjem v kositrnih posodah - v svoji knjigi »Umetnost kuhanja je preprosta in lahka«. Poznejše knjige posredujejo zapletene recepte za zmrznjene pene, ledene kreme in vodene sladolede, ki so jih izdelovali tudi Francozi in ta tradicija se je ohranila vse do danes. V Združenih državah Amerike so postali mlečni sladoledi na koncu 18. stoletja bolj priljubljeni kakor tisti brez mleka. George Washington je imel strojček za sladoled, Jefferson pa je večkrat ponudil gostom omlette surprise. Vendar je bilo pripravljanje sladoleda še zmeraj dokaj težavno vse do leta 1846, ko so izumili zamrzoval-

ne omare. Potem se je prodaja sladoleda bliskovito razširila in Amerika je bila na poti, da postane svetovna kraljica sladoleda. Pri nas smo začeli sladoled industrijsko proizvajati leta 1958 v Ljubljani, natančneje v Ljubljanskih mlekarnah. Njihov sladoled je mešanica mleka, smetane, masla, mleka v prahu, sladkorja, stabilizatorja in emulgatorja ter dodatka za okus (čokolade, kakava, sadne paste, vanilije...), kar daje poln, smetanast okus. Dandanes lahko sladolede Ljubljanskih mlekarn in tudi drugih proizvajalcev kupimo na vseh Petrolovih bencinskih servisih, kjer skrbijo za čim boljšo izbiro, da bi zadovoljili vsakega, tudi razvajenega kupca. In na servisih, kjer prodajalci zavzeto opravljajo delo v zadovoljstvo kupca in lastno korist - so veseli, ko vidijo zadovoljne stranke, ki odhajajo z nasmehom na ustnicah in sladoledom v roki, saj to je poslastica, ki se ji ni tako lahko upreti. Ni kaj.

V. Barbič

Cilji standardov za kakovost

Standardi serije ISO 9000 v prihodnosti - zanimiva in aktualna tema, o kateri je v Mednarodnem centru ICPE predaval prof. Juhani Anttila.

Profesor Juhani Anttila

Profesor Juhani Anttila, ki ga je v Slovenijo povabila svetovalna hiša Produktivnost Management Consulting d. o. o., je priznan strokovnjak za kakovost. Prihaja s Finske in je med drugim: direktor za področje kakovosti v Telekom Finska, član vodstva finskega združenja za kakovost, član vodstva evropske organizacije za kakovost EOQ, od ustanovitve član komisije ISO TC 176, ki pripravlja standarde serije ISO 9000, vodilni ocenjevalec za evropsko nagrado za kakovost pri EFQM. Predavatelj je predstavil delo v TC 176 ter na kratko orisal nastajanje standardov kakovosti. Nato je govoril o ključnih ciljnih standardov serije ISO 9000, ki so:

- * doseganje, vzdrževanje in nenehno izboljševanje kakovosti proizvodov
 - * izboljševanje kakovosti postopkov dela in storitev
 - * soglasnost oziroma ujemanje stališč managementa podjetja in zaposlenih
 - * ujemanje s kupci glede zagotavljanja kakovosti proizvodov in sistema za zagotavljanje kakovosti.
- Prof. Anttila zelo dosledno zagovarja stališče: »Če imaš ISO certifikat in slabe proizvode, pomeni, da nimaš ISO sistema kakovosti«.
- Tudi standardi serije ISO 9000 se razvijajo in za obdobje okrog leta 2000 prof. Anttila pričakuje, da bodo temeljili na naslednjih postavkah:
- * direktno bodo osnovani na principih managementa kakovosti
 - * vsebovali bodo dosledno in ciljno osredotočeno proizvodno linijo standardov
 - * vsebovali bodo elemente za izčrpen

kakovostni management (QM) in uporabno zagotavljanje kakovosti (QA)

- * dovoljevali bodo integracijo s sistemi poslovnega managementa
 - * vključevali bodo procesni model managementa
 - * direktno bodo uporabni za vse generirane produktne kategorije
 - * podpirajo model za samoovrednotenje in dokazovanje stopnje odličnosti.
- Naj zaključim z mislijo prof. Anttila, ki

meni: »V vsakem podjetju je ves čas prisotna lastna pot v celovito obvladovanje kakovosti (TQM), na primer preko standardov ISO 9000. Bistveno vprašanje pa ni obstoj TQM, ampak:

- kako priznan je TQM v podjetju?
- kako razvit je TQM v podjetju?
- kako uspešen je s stališča poslovnih potreb?
- ali se nenehno izboljšuje?

TQM ni namreč nikoli zaključen.

M. Anželj

Viharjenje možganov

Tehnika zbiranja zamisli, idej in predlogov - brainstorming

V 4. številki časopisa Petrol sem posredoval željo sodelavcev službe za zagotavljanje kakovosti (SZK), da bi v časopisu predstavili serijo zanimivih metod in tehnik, ki jih lahko vodstvo in direktorji družbe uspešno uporabijo pri vodenju podjetja. Danes predstavljam tehniko za zbiranje zamisli, idej in predlogov, ki jo v tujini imenujejo brainstorming, v Slovenščini pa smo jo slikovito poimenovali »viharjenje možganov«. Brainstorming je tehnika, s katero lahko v razmeroma kratkem času zberemo veliko število idej oziroma zamisli brez predhodne razprave ali presojanja. Vsako idejo zapišemo ne glede na to, kako čudna ali nelogična je.

Katere elemente vsebuje tehnika brainstorminga? Obstaja 10 pravil, ki jih moramo upoštevati pri njeni uporabi:

1. Ustvari sproščujoče vzdušje! Srečanje naj bo disciplinirano, s strogim redom, vendar neformalno, neprisiljeno. Če je možno, izberi neformalen kraj za sestanek.
2. Velikost skupine naj bo pravilno izbrana! Skupine 5 do 7 ljudi so najprimernejše za to tehniko.
3. Izberi vodjo! Vodja mora preveriti, ali vsak član skupine ve, o čem in za kaj gre pri tehniki brainstorminga.
4. Jasno definiraj problem!
5. Sproži čim več idej!
6. Ne dovoli vrednotenja idej in razprave!
7. Daj vsakemu enako priložnost za sodelovanje!
8. Zapiši VSAKO idejo - jasno in tako, da jo lahko vsak vidi!
9. Ko so vse ideje zapisane, preglej ideje za prečiščenje oziroma razjasnitev in se prepričaj, ali vsak

v skupini razume vsako podrobnost. V tej točki procesa lahko izločiš dvojnike in umakneš ideje, za katere skupina misli, da niso primerne.

10. Dopusti čas, da ideje dozori! Brainstorming izvajaj v sekcijah, morda z nekaj dni premora med posameznimi sejami. To dovoljuje skupini, da »premelje« ideje, kar se pogosto izraža v popolnoma novih zamislih na naslednjem sestanku.

Napotki za izvedbo brainstorminga

Neki član skupine predstavi svojo idejo, naslednji doda novo in srečanje se na tak način nadaljuje, dokler nima vsak v skupini možnosti dodati svoje ideje, zamisli ali predloga. Vse ideje zapišejo na zidni list; če nekdo nima predloga oziroma ideje, reče »naprej«, proces pa teče toliko časa, dokler ne zmanjka idej. Omejitev pri procesu je največkrat »počasnost« zapisovalca. Odprimo prosta vrata svojim mislim, razmišljajmo svobodno, dajajmo veliko število idej, ki jih sproti ne vrednotimo, in dopolnjujmo ideje drugih. Vse ideje zapišemo, jih ob koncu brainstorminga oštevilčimo, enake ideje združimo, določimo kriterije za izbor, ki jih prav tako zapišemo na zidni list, ter izberemo ideje za nadaljnjo obravnavo (na primer s preglasovanjem ali z dogovorom na izbrane kriterije). Mislim, da bi morali v praksi preskusiti opisano tehniko in doživeli boste presenečenje in začudenje, koliko imenitnih idej je skritih v naših sodelavcih.

M. Anželj

Osebna zavzetost

Podjetje bo uspešno, če bodo uspešni njegovi delavci, če bo vsak od njih prevzel svoje naloge in jih opravljal po svojih najboljših močeh. Ali kakor pravi Claus Moeller, če bo vsak zaposleni osebno zavzet. Pa si v III. nadaljevanju oglejmo, kaj je osebna zavzetost

Kdo v podjetju naj bi prispeval k ohranjanju in razvijanju

- * produktivnosti

- * odnosov

- * kakovosti?

V s i !

Ali bolje: vsi morajo! Tako je tedaj, ko vsakdo igra za svojo lastno in za zmago tima.

Za doseganje »zmag pri igri« ne zadostuje le največji trud trenerja, to se pravi, vrhovnega managementa. Vsak mora prevzeti del odgovornosti in aktivno prispevati k produktivnosti, odnosom in kakovosti podjetja.

Za preživetje, nepretrgano rast in razvoj podjetja je izpolnjevanje teh zahtev nujno, nič manj pa tudi zahteva po popolni pripadnosti vseh k uspešnosti podjetja. Ni dovolj, da so zavzeti in enotni samo lastniki in managerji. Vključeni morajo biti vsi zaposleni:

- * zahtevan je skrajni trud vsakega posameznika; vsak mora biti aktiven igralec

- * energijo je potrebno uporabljati za reševanje problemov, ne le za njihovo odkrivanje ali iskanje grešnih kozlov

- * podjetje si ne more privoščiti sporov ali konfliktov med interesi oddelkov.

Da bi lahko vsak prispeval k razvoju na teh treh področjih, ni dovolj govoriti zgolj na ravni podjetja. Z vsakim od področij se je potrebno ukvarjati tudi na ravni oddelka in posameznika. To pomeni, da si mora vsak zaposleni prizadevati za svoj osebni razvoj na teh treh področjih.

Osebna produktivnost

Osebna produktivnost pomeni imeti lastne cilje in jih tudi dosegati v najkrajšem možnem času in po najboljši možni poti. Osebna produktivnost je pogoj za produktivnost oddelka in podjetja.

Osebni odnosi

Imeti dobre odnose pomeni imeti dobro mnenje o sebi in drugih. Prizadevanja posameznika je pogoj za dobro psihološko okolje v oddelku in v celotnem podjetju.

Osebna kakovost

Osebna kakovost pomeni zagotavljanje kakovosti, s katero je zadovoljen tako zaposleni kakor tudi drugi ljudje, in je pogoj za vse ostale vrste kakovosti.

Dogovor o sodelovanju delavcev pri upravljanju

Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki je bil sprejet že pred 4 leti, je med slabše znanimi zakoni v naši državi. To je potrdila tudi nedavna Stikova anketa (Delo), saj skoraj polovica vprašanih sploh ni vedela, da ta zakon obstaja. Le 29 odstotkov naključno izbranih je vedelo zanj, niso pa poznali vsebine, in komaj 24,4 odstotka je zakon poznalo.

Dolgotrajni proces lastninskega preoblikovanja podjetij se počasi vendarle zaključuje, medtem ko ostaja položaj zaposlenih še marsikje negotov in največkrat odvisen od stopnje sodelovanja in sožitja med njimi in podjetniki. Država je sprejela vrsto predpisov, da bi zavarovala legitimne interese obeh strani, tako nosilcev dela kakor kapitala, a jih je potrebno v praksi še uveljaviti. Namen zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju ni le obramba interesov zaposlenih, temveč je v sodobni družbi mnogo širši in temelji predvsem na spodbujanju sodelovanja med podjetniki, managementom in zaposlenimi, ter na vzpostavljanju kulture dialoga. Zaposlenim omogoča, da vplivajo na sprejemanje vseh pomembnejših odločitev, ki jih je potrebno konkretizirati v posebnem dogovoru, kjer je s pogajanjem možno doseči razširitev vplivnih področij tudi med opredelitvami zakona. Pogajanja o vsebini takega dogovora, ki ga v praksi največkrat imenujejo kar participacijski dogovor, se bodo v kratkem začela tudi v našem podjetju. To bo hkrati pokazalo, kako uprava delniške družbe gleda na sodelovanje z zaposlenimi in koliko je pripravljena prisluhniti njihovem mnenju in predlogom. Na praktični preskušnji bodo vsa priseganja na vlogo in položaj človeškega dejavnika v sodobnem podjetju (TQM), ki jih srečujemo zadnja leta v programu za pridobitev certifikata kakovosti. Prav od vsebine dogovora o sodelovanju delavcev pri upravljanju družbe bo odvisno, ali bo svet delavcev s svojim delovanjem le zadovoljeval zahtevam zakona ali bo tudi vsebinsko vključen v sooblikovanje poslovne politike in sprejemanje pomembnih odločitev za Petrol. Enako velja za predstavnike delavcev v nadzornem svetu in za delavskega direktorja. Se bo pogajalcem uspelo približati visoko razvitemu participativnemu managementu s široko zastavljenim sistemom vsestranske organizacijske udeležbe

OPEC

Nobenih ukrepov pred julijsko konferenco

Iz Opeca je slišati, da do polletne ministrske konference 25. junija ne bodo sprejeli nobenih ukrepov v zvezi s cenami ali z omejitvami proizvodnje. Vendar je predsednik kartela, libijski naftni minister Abdala El-Badri, navezal stike z naftnimi ministri najpomembnejših proizvajalk, da bi razpravljali o cenah. Vsi so zaskrbljeni zaradi zadnjih dogodkov, a na osnovi sedanjega položaja v kratkem ne pričakujejo novih sprememb. Prav tako v Opecu niso zadovoljni s položajem na trgu, a tudi tu ne pričakujejo posebnega izboljšanja. Članice črpajo več, kakor so se dogovorili, raste dobava iz ne-Opec držav, povpraševanje na trgu pa je manjše, kakor so prvotno pričakovali.

Mednarodna agencija za energijo (IEA) je poročala, da so marca v Opecu načrpali dnevno 27,09 milijona sodčkov, kar je za 8 odstotkov nad limitom (25,033). Podobno, čeprav ne tako drastično, so ravnali tudi v ne-Opecu. Marca so načrpali 44,91 milijona sodčkov na dan, lani po 43,54 milijona sodčkov. IEA govori tudi o povpraševanju. V prvih treh mesecih letos je prodaja znašala povprečno 74,2 milijona sodčkov na dan. Razlog za znižanje vidijo v manjših nakupih v OECD, ki jih je povzročila mila zima, ter v manjših potrebah v državah nekdanje Sovjetske zveze. Vendar IEA napoveduje, da bo prodaja v letu 1997 porasla za 2,5 odstotka.

Parlament EU zahteva strožje mejne vrednosti pri pogonskih gorivih

Evropski parlament hoče v okviru programa avto - nafta uveljaviti strožje mejne vrednosti za nekatere škodljive snovi v pogonskih gorivih. Predvsem gre za žveplo in bencol v bencinih ter za žveplo v plinskem olju. Z boljšimi pogonskimi gorivi bi v kratkem času dosegli boljše kakovost zraka, poudarja poslanec Zelenih. Parlament EU pa se zavzema tudi za strožje predpise pri avtomobilskih motorjih. Velika večina poslancev se je izrekla za to, da bi po letu 2005 predpisali pri bencinskih motorjih petlitrski, pri dieselskih štiriinpolitrski avto, po letu

zaposlenih (soupravljanje ter finančna in lastniška participacija)? Pri oblikovanju stališč in usmeritev za delo pogajalcev bo pred prvim večjim izzivom tudi svet delavcev. In če je svet delavcev osrednje posvetovalno telo za vsa predstavništva delavcev pri soupravljanju družbe, je vzpostavitev pristnih odnosov med člani sveta in zaposlenimi ter zagotovitev stalnih komunikacijskih tokov tudi pomemben sestavni del nastajajočih odnosov in kulture dela nasploh.

B. Pečko

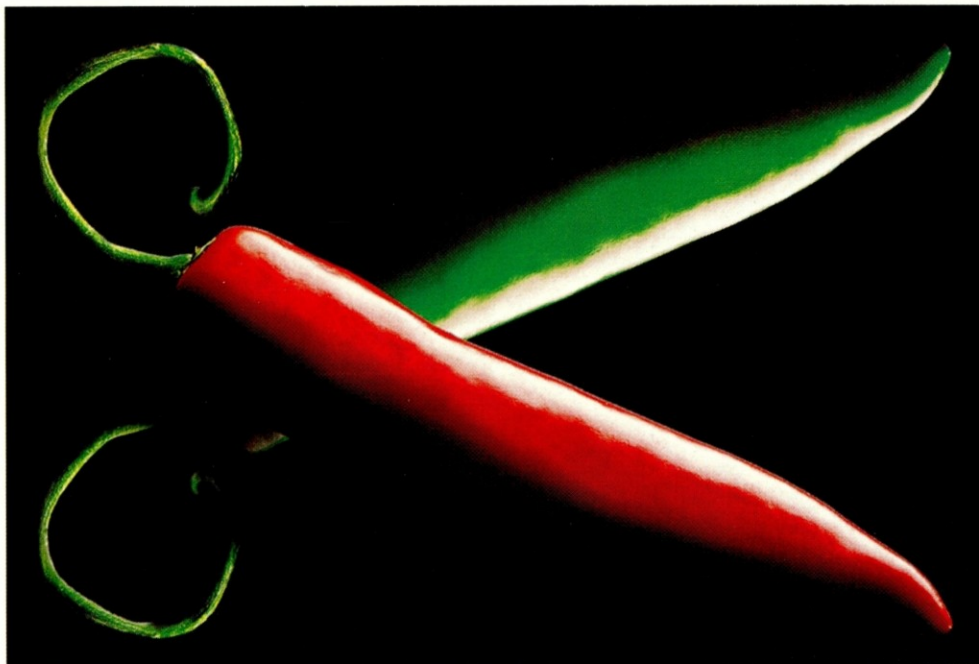
2010 pa v obeh kategorijah trilitrski avto. Parlament evropske unije tudi zahteva, da upoštevajo izpuh škodljivih snovi tudi pri mrzlem startu. Medtem ko komisija EU predvideva največ 200 ppm žvepla v bencinu in 2 odstotka bencola, bo parlament dovolil

samo 30 ppm žvepla in odstotek bencola. Pri plinskem olju je komisija pripravljena dovoliti 350 ppm žvepla, parlament hoče razlikovati med »čistim dieslom« s 50 ppm in »umazaniam dieslom« s 100 ppm. Pri tem je pomembno, da ima parlament pravico soodločati in proti njegovi volji ne more ministrski svet sprejeti nobenih zakonov. Ob prvem branju so poslanci sprejeli poročilo z absolutno večino, kar pomeni, da bo parlament tudi pri drugem branju našel dovolj pristašev in celo proti volji ministrskega sveta uveljavil svoje zahteve. Dokončna odločitev bi mogla pasti najhitreje proti koncu leta. Če ustanovi ne bosta dosegli soglasja, kar je najbolj verjetno, morajo sklicati poravnalni odbor. To pa bi vse skupaj zavleklo za nekaj mesecev.

Šesti SOF - Slovenski oglaševalni festival

Praznik slovenskega oglaševanja je bil letos 24. april, ko je v ljubljanskem Cankarjevem domu prvič samostojno potekal 6. slovenski oglaševalski festival - SOF. Preteklih pet festivalov je bilo združenih z mednarodnim portoroškim Zlatim bobnom, ker pa je bil domači vedno v senci mednarodnega, se je oglaševalsko združenje odločilo za samostojno pot slovenskega in ga preselilo v Ljubljano.

Na festivalu podeljujejo nagrade, srebrne in zlate situle za najboljše radijske, televizijske in tiskane oglase, podelijo zlato vrtnico oglaševalski osebnosti leta, oglaševalcu leta in agenciji leta. Poleg tega podelijo še zlati MM (priznanje marketinške revije Marketing Magazin) za najboljši koledar, letno poročilo in MM zlato uro za kreativnega direktorja najboljše oglaševalske akcije v preteklem marketinškem letu. Poglejmo, kam so šla najvišja priznanja, zlate situle. Najboljši radijski oglas je skreirala kranjska agencija PAN za uničevalec insektov ZUM. »Ko žužki obmolknajo« pa je bil slogan, ki ga pri nas v različnih oblikah radi uporabljamo, v tem sporočilu pa je še posebej primeren. Najboljši tiskani oglas je podpisala skupina avtorjev z imenom Torax za blagovno znamko oblačil Cliche. Oblačil v tem oglasu sploh ne boste videli, pač pa eleganten koruzni storž, ki ga ovija naravno oblačilo - ovoj. Najboljši televizijski oglas je oglas agencije Luna za tiskalnik Epson. Kratka gangsterska zgodba v črno beli tehniki, v duhu in maniri 40-ih let, ki nam ob tem, ko so roparji iz banke pobrali ves (fotokopiran) denar, sporoča, da so tiskalniki Epson vredni svojega denarja. Zlato vrtnico za oglaševalsko osebnost je dobil oblikovalec Jani Bavčer, avtor in soavtor številnih agencij in oglaševalskih podob, kakršne so Slovenija, moja dežela, Rad imam mleko, v

novejšem času pa veliko dela za Muro in Novo Ljubljansko banko. Zlato vrtnico za oglaševalca leta si je po mnenju članov slovenskega oglaševalskega združenja (te nagrade ne podeljuje festivalska žirija) prislužil Mobitel, predvsem zaradi vseslovenske

Zlata ura Tag Heuer MM za kreativnega direktorja najboljše oglaševalske akcije, vredna 15 tisoč mark

in odmevne akcije Kam so šli vsi? - velike humanitarne akcije za pediatrično kliniko v Ljubljani.

Z zlato vrtnico je nagrajena tudi agencija leta, ki jo izbere računalniški seštevek vseh nagrajenih del. Letos je

to agencija Luna, pred leti tudi naša agencija. Najboljši koledar je po mnenju strokovne žirije koldžendar Radovana Jenka Asociacije, ki ga je pripravil za celjski Cetis. Oblikovalsko in vsebinsko najboljše letno poročilo je poročilo Pivovarne Union, ki ga je oblikoval Miljenko Licul. In končno še zlata MM ura za kreativnega direktorja

najboljše oglaševalske akcije. Ponovno jo je dobil Janez Rakušček iz agencije Studio Marketing/JWT za akcijo Kartica Delo Diners. Žirija jo je izbrala zaradi izjemno zahtevne zasnove, saj je bilo potrebno hkrati komunicirati prednosti treh izdelkov, dnevnika Delo in Slovenske novice ter kreditne kartice Diners. Avtorjem je uspelo iz vseh treh elementov splesti eno samo zgodbo z izrazito in jasno izraženo prednostjo izdelka. Nagrada je v konkurenci akcij za tiskalnike Epson (Luna), Mobitelovih medvedkov (Imelda 8000) in Velikega leksikona DZS (Futura) zagotovo prišla v prave roke. Petrola razen monografije, izdane ob 50-letnici, ki je žirija ni nagrajila, ni zastopalo nobeno delo. To nas je kar malo presenetilo. Zadnjo verzijo našega tiskanega oglasa za Proton, ki prikazuje vse tri litrske plastenke, hvalijo namreč celo tujci iz konkurenčnih podjetij. To res lahko popravimo na prihodnjem festivalu, toda žal bomo takrat prikazovali leto dni stare kreacije. Šesti SOF je bil po količini šibkejši, kakor so prireditelji ocenjevali v svojih napovedih, vendar kakovostno na izjemno visoki ravni. To je obetavno. Zato se bo zagotovo obdržal na oglaševalski sceni kot osrednja povsem domača oglaševalska prireditev. Stroka se vendar mora med seboj pomeriti, biti nagrajena za dobre stvaritve, dobiti nov kreativni naboj in nenazadnje imeti mora svoj praznik.

D. Pavlič

Pri avtomobilih res ne gre brez nas

20. avtomobilski salon

Ljubljski sejem se je pred 2 letoma odločil, da bo največji in najprestižnejši sejem v državi, Avtomobilski salon, postal bienalni. Precej nenavadna odločitev za dogodek, ki še vedno raste tako po številu razstavljalcev kakor po številu obiskovalcev. Težko je namreč razumeti odločitev, s katero se je Sejem odpovedal prireditvi, ki pripelje na GR več kakor 100.000 ljudi, in jo vsako drugo leto nadomestil s sejmom Gospodarskih vozil, ki je zelo specializiran in njegov obisk ne preseže številke 10.000. Vendar pa je odločitev podprlo združenje slovenskih avtomobilskih uvoznikov in pri tem je ostalo.

Prireditve je trajala 10 dni, kar je zajelo dva vikenda, in je tako najdaljši sejem pri nas.

Že nekaj let se med razstavljalci na takih prireditvah pojavlja tudi naše podjetje. Ni namreč avtomobilске industrije brez

naftašev, oljarjev, gumarjev, proizvajalcev platišč, avtokozmetike in drugih uporabnih, ali manj uporabnih lepotnih okraskov za jeklene lepote. Če manjkaš, te pač ni in tega si preprosto ne moremo dovoliti. Poseben dan, zaprt za javnost, je bil namenjen srečanju s poslovnimi partnerji razstavljalcev in tega smo izkoristili tudi mi. Našemu vabilu se je odzvalo preko sto poslovnih partnerjev in novinarjev, ki smo jim v kratkem programu predstavili vse glavne vsebinske sklope - motorno olje Proton z novimi specifikacijami, paleto izdelkov blagovne znamke Petrol, Proton Racing Team in v sodelovanju s partnerskim podjetjem Eter še sistem varovanja in spremljanja vozil CPS (Car Protective System). Program smo zaključili s Protonovim Moped Showom, v katerem je svoje povedal še, kdo drugi kakor Tof z

Avtomobilski salon brez nas? Ne!

ekipo. Sicer zabavno, pa na koncu kar nekaj minut predolgo. Nedvomno ostaja Avtomobilski salon največja in najpomembnejša sejemska prireditev pri nas in tudi v prihodnje ne bi smela potekati brez naše udeležbe. Hkrati postaja velika skala nezadovoljstva takorekoč vseh razstavljalcev. Nezadovoljiva in zastarela sejemska infrastruktura, razsvetljava in zračenje, dvorane različne kakovosti, različne konstrukcije, predvsem višine, drugorazredni pogoji razstavljalcev v kletnih prostorih - skratka ljubljansko Gospodarsko razstavišče ne ustreza tej elitni prireditvi, na kateri se želijo najpomembnejši avtomobilski proizvajalci predstaviti v kar najboljši luči. Če se do prihodnjega Avtosalona čez dve leti ne bo kaj spremenilo, bo razstavljalcev gotovo manj. In zato tudi obiskovalcev.

D. Pavlič

ZN podaljšujejo dogovor z Irakom

Generalni sekretar ZN Kofi Annan se zavzema, da bi varnostni svet podaljšal dogovor z Irakom glede »olja za prehrano«. Potrebe prebivalcev in obveznosti Iraka, da plača reparacijske dolgove, to vsekakor zahtevajo. Decembra so ZN pristali, da Bagdad v naslednjih 6 mesecih izvozi za 2 milijardi dolarjev surove nafte, in tako kljub embargu lahko kupi živila in zdravila. 30 odstotkov izkupička porabijo za poravnavanje zahtev, ki izvirajo iz zalivske vojne, njihova vsota pa znaša 220 milijard dolarjev.

Sreča je opoteča

Zmaga in out protonovcev na uvodnih dirkah v rallyju

Tistemu, ki ne spremlja avto moto športa, se bo verjetno zdelo precej nenavadno, da so avtomobilski dirkači lahko na neki tekmi zmagovalci, na naslednji pa poraženci. Ampak takih, ki v Petrolu ne bi vsaj od daleč spremljali dogajanje v našem avto moto športu, skoraj ni. Zato boste bralci razumeli, zakaj imajo naše posadke v rallyju z dveh uvodnih tekem v Avstriji in na Hrvaškem samo polovični izkupiček. Tomaž Jemc in Franci Bricelj sta z novim fordov z zmago odlično začela sezono v avstrijskem Zeltwegu in se dolgo borila za prvo pozicijo tudi na drugi dirki v Opatiji. Ko sta končno privozila nekaj sekund prednosti pred zasledovalci, sta treščila v zid in drevo - in dirke je bilo konec.

Jani Trček in Mitja Česenj sta bila v Zeltwegu druga in za klubskima prijateljema na koncu zaostala za pičli dve sekundi. V Opatiji sta pri vodstvu in priložnosti, da se povzpeta na vrh, zdrsnila s ceste in sanj o morebitni zmagi je bilo konec. Naš tretji rally voznik Jaka Valant, ki

Tomaž Jemc in Franci Bricelj...

ga spremljata dva različna sovoznika, je prav tako odlično začel obe preskušnji, pa na koncu po res mojstrskih vožnjah ostal brez obeh. Začeli smo torej z zmago in ničlo. Tudi to je šport. Velikokrat o rezultatu ne odločajo samo kondicija, dober

voznik in avto, temveč tudi športna sreča. Novih priložnosti za zmage bo v letošnji sezoni še šest, od tega dve na domačih cestah, na rallyju Saturnus konec maja in na rallyju Petrol Velenje konec septembra. Držimo pesti!!!

D. Pavlič

... na poti k prvi zmagi v sezoni 1997

Petrolu šesti naslov prvaka v ligi

Zmagovalna ekipa, ki ji želimo tudi v prihodnje uspešne lučaje

S sedmim kolom so igralci v Tivoliju zaključili tekmovanje v bowling ligi. V zadnjem krogu so naši fantje le še potrdili, da zaslužijo naslov prvaka. V tekmovanju, ki se je začelo novembra lani, so odigrali 252 iger in dosegli ekipno povprečje 180 kegljev, kar je bilo dovolj za šesto zaporedno zmago.

Coach ekipe Janez Kovač je kljub odsotnosti in poškodbam nekaterih igralcev uspel izvleči iz ekipe maksimum in ohraniti naslov. Klubske barve so branili Marjan Pečaver, Miro Vuksanovič, Peter Grabrijan, Janez Verbič, Zdravko Podgornik, Tomaž Matjažič, Željko Černjavski, Mišo Čejvan in Ciril Mihelčič.

Rezultati:

SDG - Petrol	0:6
Triglav - Alpe-Adria	2:4
Ericsson - Krjavelj	4:2

Vrstni red:

1. Petrol	40 točk
2. Olimpija	28 (-1)
3. A-A	28
4. Triglav	22
5. Ericsson Tesla	20
6. Bowli	18 (-1)
7. SDG	10
8. Krjavelj	2

Čestitke našim fantom in najboljše želje za prihodnje nastope!

»Ali bo šlo?«

ESSO gradi obrate na Kitajskem

Exxonova podružnica Esso Co Ltd. Tianjin, gradi na Kitajskem dve mešalni napravi za maziva. Obrata naj bi imela letno kapaciteto po 250 tisoč sodčkov, obratovati pa naj bi začeli že prihodnje leto.

Ruski parlament nasprotuje razbitju Gasproma

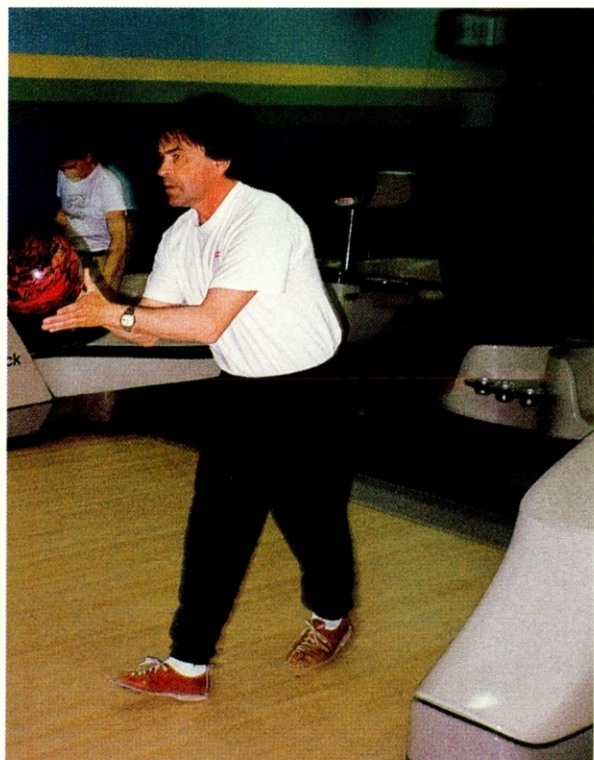
Ruski parlament je z večino glasov sprejel sklep, da energetskega koncerna Gasprom ne bodo razkosali. Predsednik podjetja Rem Vjahirev je pred poslanci izjavil, da se za razdrobitev zavzemajo predvsem ameriški naftni in plinski koncerni, ki poskušajo to doseči preko mednarodnega denarnega sklada. Prvi namestnik ministra Boris Nemcov, ki je odgovoren za monopolno politiko, pa se je zavzel za reforme v Gaspromu. Zdaj podjetje nadzira večino ruskih plinskih zalog in plinovodov. Z izvozom pa prigrisopodari visoke devizne vsote. Zato mu očitajo, da plačuje prenizke davke državi, ki ima okrog 40 odstotkov njegovih delnic.

Repsol bodo povsem privatizirali

Stekla je privatizacija preostalih 10 odstotkov delniškega kapitala v španskem naftnem koncernu Repsol, in država pričakuje, da bo dobila s prodajo 175 milijard pezet. Določen delež je namenjen za 19 tisoč sodelavcev družbe. Repsol deluje po vsem svetu na področju nafte, zemeljskega plina in petrokemije, lani pa je dosegel 119 milijard pezet čistega dobička.

Bolgarski Neftohim bo spet proizvajal kerozin

Velika bolgarska rafinerija Neftohim, ki leži v bližini pristanišča Borgas, bo spet začela proizvajati kerozin. Nekaj tednov so imeli težave, ker jim je primanjkovalo surove nafte, in so komaj mogli proizvajati visokooktanska goriva. Dobava iz Rusije in Iraka je težave nekoliko omilila.

Prišli - odšli

PRIŠLI

PETROL d.d.

Notranja trgovina

TOE Celje

Amadej Žejn, prodajalec,
Marko Pečnik, prodajalec

TOE Kranj

Andraž Muljavec, prodajalec

Sektor za računovodske storitve

Eva Kociper, referentka računovodske
službe, pripravnica

OE inženiring

Uroš Kvar, elektroreferent, pripravnik

OE Vzdrževanje

Branko Slivšek, serviser

OE Gostinstvo Gostinski obrati

Ljubljana

Sabina Jazbinšek, kuharica,
pripravnica

Zunanja trgovina

Rozalija Grabnar, samostojna
referentka za energente

NAFTA LENDAVA

Sektor petrokemija

Natalija Časar, operaterka

Sektor rafinerija

Bojan Horvat, kemijski tehnik,
pripravnik

Uprava družbe

Ivan Kozlar, računovodja - knjigovodja

ODŠLI

PETROL d.d.

Notranja trgovina

TOE Brežice

Branko Slivšek, vzdrževalec opreme,
Patricija Zupančič, pripravnica

TOE Celje

Ivan Kumer, vodja izmene

TOE Koper

Blaž Mihalič, prodajalec

TOE Maribor

Marjan Drašler, višji referent

TOE Nova Gorica

Darij Strgar, prodajalec

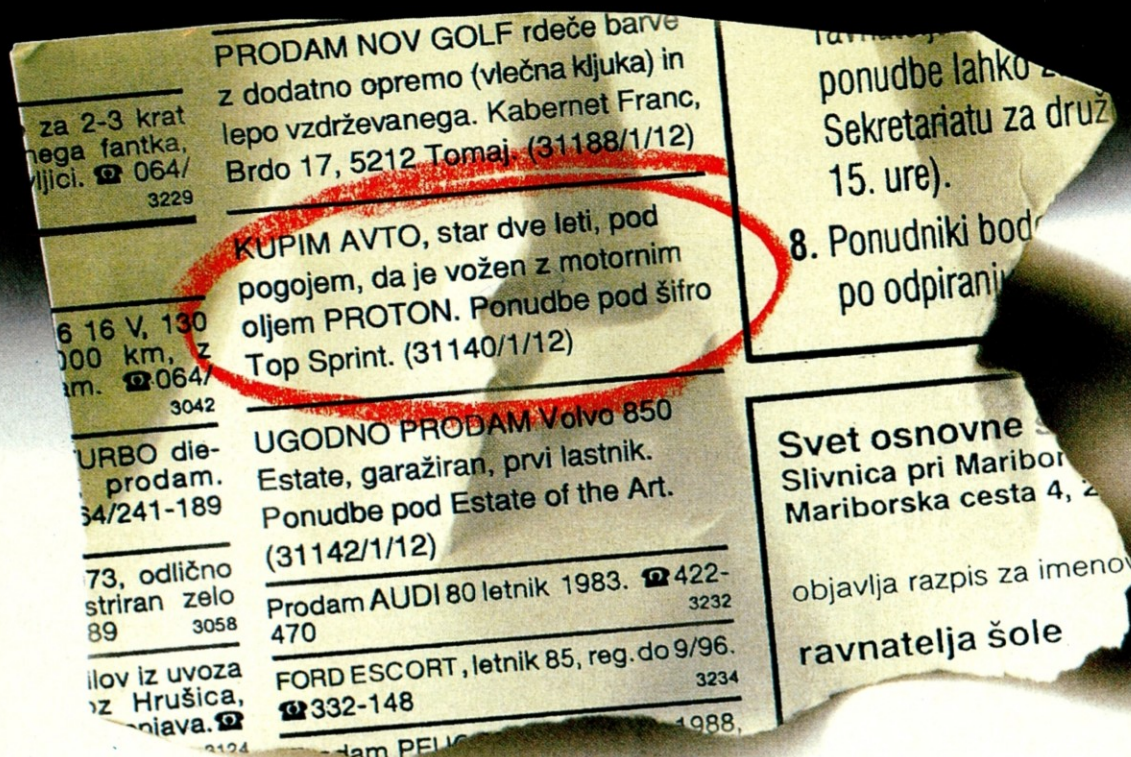
OE Vzdrževanje

Peter Kafranc, pomožni delavec,
invalid. pokoj

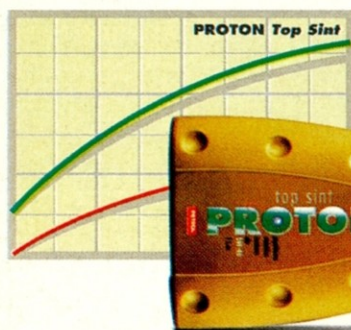
Zunanja trgovina

Anton Kuder, pomočnik direktorja,
invalid. pokoj

NEKATERI MISLIJO, DA ZNAMKA MOTORNEGA OLJA NI POMEMBNA.

Mnogi so spoznali, da je.

Motorno olje ima v avtomobilskem motorju izjemno pomembno nalogo, saj ga mora ščititi tako pri nizkih temperaturah (ob zagonu) kot pri najvišjih delovnih temperaturah motorja. Motorno olje Proton Top Sint je zasnovano in izdelano v sodelovanju s svetovnim proizvajalcem motornih olj in se po kakovosti uvršča v sam vrh. Motor, ki ga ščiti in varuje Proton, se sčasoma enostavno manj obrabi, zato je njegova življenjska doba daljša, poleg tega pa vam zaradi lažjega teka motorja omogoča tudi prihranek pri gorivu. Motor vašega vozila bi izbral olje Proton Sint - privoščite mu ga!

PROTON MOTORNO OLJE NOVIH DIMENZIJ

PETROL